

Opiinäytelyö

Korut
luonnonmateriaalista
ja hopeasta
omalle yritykselle

Marita Vatanen

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

KORUT LUONNONMATERIAA- LISTA JA HOPEASTA OMALLE YRITYKSELLE

TEKIJÄ/T: Marita Vatanen

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Marita Vatanen	
Työn nimi Korut luonnonmateriaalista ja hopeasta omalle yritykselle	
Päiväys 2.4.2013	Sivumäärä/Liitteet 46 / 1
Ohjaaja(t) Risto Nylund	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t)	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tässä opinnäytetyössä on kyse luonnonmateriaalin eli puiden ja kasvien lehtien valjastamisesta korumateriaaliksi. Jotta lehtimateriaali saatiin korukäyttöön, tehtiin erilaisia kokeiluja ja testejä. Testien tuloksena syntyneitä kokeilukoruja annettiin henkilöille koekäyttöön, jotta materiaalin käytettävyydestä ja kestävydestä saatiin tietoa.</p> <p>Opinnäytetyössä lopullisena päämääränä valmistettiin asiakkaalle juhlava kaulakoru, jossa käytettiin lehtimateriaalia hopean rinnalla. Tämän lopuksi valmistetun juhla korun suunnittelussa ja valmistuksessa huomioitiin korutesteistä saatu tieto materiaalin kestävydestä ja käytettävyydestä, jotta juhla korusta saatiin mahdollisimman toimiva.</p> <p>Opinnäytetyössä taustalla oli oma alustava yrityssuunnitelma siten, että asiakkaalle tuleva juhla koru suunniteltiin ja valmistettiin Korupaja Metsäkoru –yrittäjän roolissa. Lisäksi opinnäytetyön aikana syntyi testikorujen kautta uusia alustavia korusuunnitelmia yrityssuunnitelmaan.</p> <p>Opinnäytetyössä pohditaan myös, mitä tarkoitetaan luonnonmateriaaleilla ja pohditaan myös hieman luonnonmateriaalikorujen sijoittumista korumuotoilun ja korutaiteen välimaastoon. Lisäksi esitellään eri luonnonmateriaaleja ja niiden käyttöä koruissa, koristetuotteissa ja taiteessa.</p>	
Avainsanat Korut, luonnonmateriaalit, asiakastyö, korutaide	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Marita Vatanen			
Title of Thesis Jewelry made of natural material and silver for the author's own company			
Date	2.4.2013	Pages/Appendices	46 / 1
Supervisor(s) Risto Nylund			
Client Organisation /Partners			
<p>Abstract</p> <p>This final thesis is about natural material (leaves) used in jewelry-making. To make it possible to use this kind of material in jewelry, some material testing was made. As a result of this testing, some pieces of jewelry were made. These pieces of jewelry were given for a few people to use for some time, so that information about the durability and usability of this natural material was achieved.</p> <p>As the final goal of this thesis a necklace was made for a customer. In this necklace natural material was used beside silver. In designing and making of this final piece of jewelry, information about the durability and usability of this natural material gained in material testing, was considered. This way the necklace could be made as comfortable and as durable as possible.</p> <p>There was a preliminary business plan on the basis of this thesis. The necklace for the customer was designed and made in the role of the entrepreneur of Korupaja Metsäkoru company. During this thesis some new preliminary jewelry designs for Korupaja Metsäkoru also came up through the material testing that were made.</p> <p>In this final thesis the meaning of natural materials is also considered. There is also some consideration about how this kind of jewellery places between jewelry design and art jewelry. There are also some examples of how natural materials are used in jewelry, decorative products and art.</p>			
Keywords Jewelry, natural materials, customer work, art jewelry			

Sisällys

1	Johdanto	6
1.1	Opinnäytetyön kulku ja tavoitteet.....	6
1.2	Opinnäytetyön aiheen syntyminen	7
2	Luonnonmateriaalien esittelyä.....	9
2.1	Mitä tarkoitan luonnonmateriaaleilla	9
2.2	Miksi luonnonmateriaalit?	10
2.3	Luonnonmateriaalien käyttö koruissa ja kohderyhmä	11
2.4	Inspiroivia esimerkkejä siitä, mitä on jo tehty.....	12
3	Metsäkoru –yhtäsuunnitelma.....	17
3.1	Metsäkoru-yhtäsidean esittely.....	17
3.2	Korusuunnitelmat yhtäkselle	18
4	Materiaalista koruksi: luonnonmateriaalin työstö	19
4.1	Työstettävän luonnonmateriaalin valinta.....	19
4.2	Korukokeilut	20
4.2.1	Materiaalin kerääminen ja valmistelut	20
4.2.2	Lakkauskokeilut.....	21
4.2.3	Lehtien kehystäminen hopealla	24
4.2.4	Lehtikuvion valsaaminen hopeaan.....	25
4.3	Testikorujen esittely ja huomioita korujen käytöstä	25
4.3.1	Lehtikorvikset ja -riipukset.....	27
4.3.2	Testikoru juhlaikäyttöön lehtimateriaalista ja hopeasta	30
4.3.3	Hopeariipus lehtikuviolla	31
4.3.4	Kehystetyt lehdet.....	31
5	Juhlavan kaulakorun suunnittelu ja valmistus asiakkaalle.....	33
5.1	Pohdintaa suunnittelusta	33
5.2	Korun suunnittelu	34
5.3	Korun valmistus.....	39
6	Projektin päätös ja kohti uusia haasteita	42
6.1	Yhteenveto syntyneistä koruista yrittäjän näkökulmasta.....	42
6.2	Pohdintaa projektin jälkeen	42

LÄHTEET

KUVALUETTELO

LIITTEET: LIITE 1 Koruehdotukset asiakkaalle

1 Johdanto

Kiinnostus erikoisempiin materiaaleihin, kuten luonnonmateriaaleihin, on kulkenut mukani jo edellisestä käsityömuotoilija-artesaanin koulutuksesta saakka. Myös materiaalien yhdistely koruissa on kiinnostanut. Oli siis kohdallani melko selvää, että opinnäytetyöni aihe liittyisi jotenkin luonnonmateriaaleihin ja eri materiaalien yhdistelyyn korussa. Päädyinkin yhdistämään luonnonmateriaalia eli kasvien ja puiden lehtiä perinteisempään korumateriaaliin eli hopeaan.

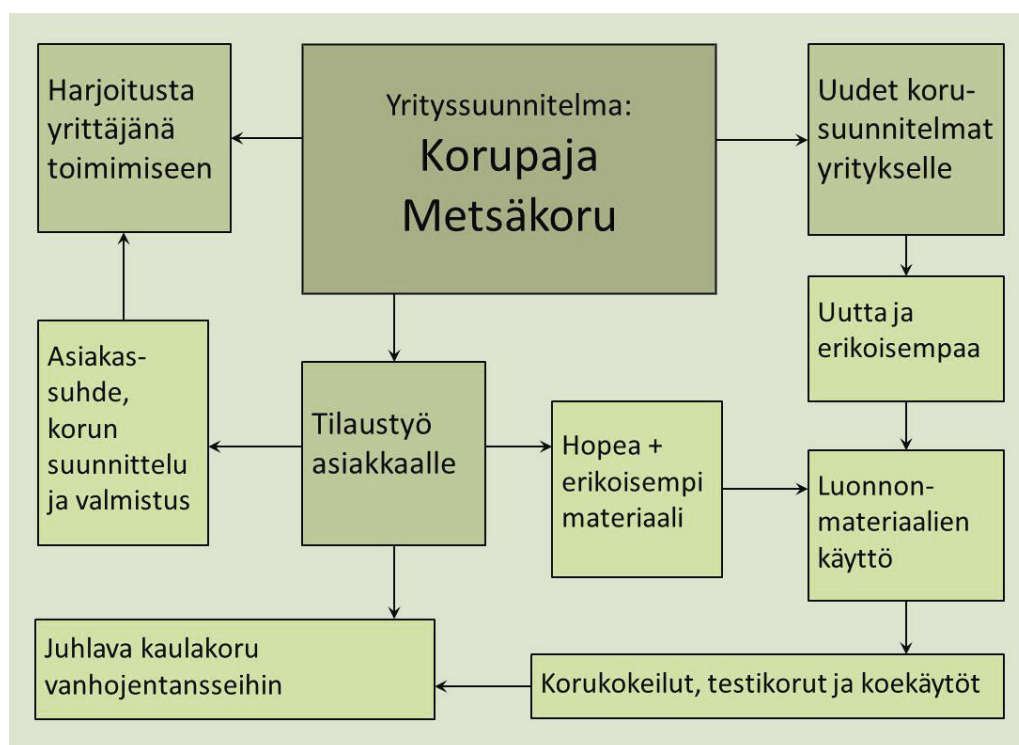
1.1 Opinnäytetyön kulku ja tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tuloksena oli tarkoitus synnyttää korusuunnitelmia toistaiseksi vielä kuvitteelliselle yritykselleni Korupaja Metsäkoru. Koska yrityksen imago on vahvasti luontopainotteinen ja kaipasin yritykselle jotakin uutta ja erikoisempaa, päätin tuoda korumateriaaliksi hopean rinnalle luonnonmateriaalit.

Tarkoituksena oli tehdä kokeiluja valitun luonnonmateriaalin eli lehtien käytöstä korumateriaalina. Myös materiaalin kestävyyttä ja käytettävyyttä testattiin antamalla kokeilukoruja henkilöille koe-käyttöön. Korukokeiluissa on syntynyt uudenlaisia korusuunnitelmia, mutta koeikäytöstä on otettu opiksi myös siten, että saavutettua tietoa on hyödynnetty lopuksi valmistetussa juhlavassa korussa. Minulla oli asiakas, joka tilasi juhlanan kaulakorun vanhojentansseihin. Asiakassuhteen hoidin Metsäkoru-yrittäjän roolissa. Näin sain harjoitusta korualan yrittäjänä toimimiseen sekä asiakassuhteen puolesta että korusuunnittelun ja valmistuksen kannalta.

Mielestäni on tärkeää tehdä suunnitelmia jo ennen varsinaisesti yrittäjäksi ryhtymistä, sillä kun kyse on koruja valmistavasta ja myyvästä pienyrityksestä, olen ymmärtänyt, että yritystä perustaessa suurin osa energiasta ja työajasta menee aivan muihin asioihin kuin tuotteiden suunnitteluun. Tuotteita on siis hyvä olla jo valmiiksi suunniteltuina. Tämän opinnäytetyön aikana sain tulevaisuuden koruyritystäni varten uusia korusuunnitelmia, joita on mahdollista lähteä toteuttamaan. Toisaalta sain myös kokemusta ja ajatuksia siitä, mitä on kannattavaa toteuttaa ja

KUVIO 1. Käsitekarta opinnäytetyön aiheista ja tavoitteista.

miten: Esimerkiksi mitä on mahdollista toteuttaa sarjatuotantona ja mikä kannattaa luokitella uniikkikoruksi.

Tavoitteenani oli myös selkeyttää korusuunnitteluni linjaa itselleni tarkemmin. Tästä syystä päätin myös perehtyä ja tuoda esiin sitä, mitä tämäntyyppinen hopeaa ja luonnonmateriaalia yhdistävä korusuunnittelu edustaa: muotoiltuja uniikkikoruja, teolliseen tuotantoon sopivia koruja, taidekoruja, tai jotakin näiden väliltä. Tähän liittyen halusin myös pohtia hieman korujeni kohderyhmää, mikä onkin tärkeää myös yrityssuunnitelmaan liittyen.

Kerron näistä opinnäytetyöni aiheista ja tavoitteista käsitekartan avulla (kuvio 1, s.6): Koruja ja Metsäkoru -yrittäjän roolissa sain harjoitusta yrittäjänä toimimiseen asiakassuhteen sekä korusuunnittelun ja -valmistuksen kautta, ja samalla sain yritykselle uusia ja erikoisempia korusuunnitelmia luonnonmateriaalia käyttäen. Asiakas sai itselleen tilaamansa juhlahoron, jossa hänen toiveidensa mukaisesti on käytetty hopean rinnalla erikoisempaa materiaalia, siis luonnonmateriaalia. Tässä lopuksi valmistamassani korussa sain myös hyödyntää aiemmissa korukokeiluissa syntyneitä oivalluksia konkreettisessa muodossa.

Pyrin tässä opinnäytetyössäni yhdistämään aikaisempaa kokemusta ja materiaalien tuntemusta nykyiseen korualan osaamiseen, ja näin luomaan myös jotakin uutta.

1.2 Opinnäytetyön aiheen syntyminen

Kiinnostus luonnonmateriaalien käyttöön ja tietynlainen luonnonläheinen ja käsityömaisen rosoinen linja alkoi siis leimata tekemistäni jo aiemman koulutukseni aikana. Olikin aivan luonnollinen jatkumo, että korumuotoilijan koulutuksen Luova tuotanto ja yrittäjyys-jakson aikana syntyi korukäsityötä tarjoava Metsäkoru-yrityssuunnitelma ja siihen liittyvät luontoaiheiset tuotteet. Tuotteiden valmistusta päätin kokeilla myös todellisuudessa, ja valmistuneita koruja esittelin Taidetori 2012 – tapahtumassa. Näin sain kokeilla pienyrittäjän arkea valmistaessani koruja piensarjoina, ja lopulta esitellessäni niitä tapahtumassa, jossa sain kuulla kommentteja tuotteista oikeilta asiakkailta.

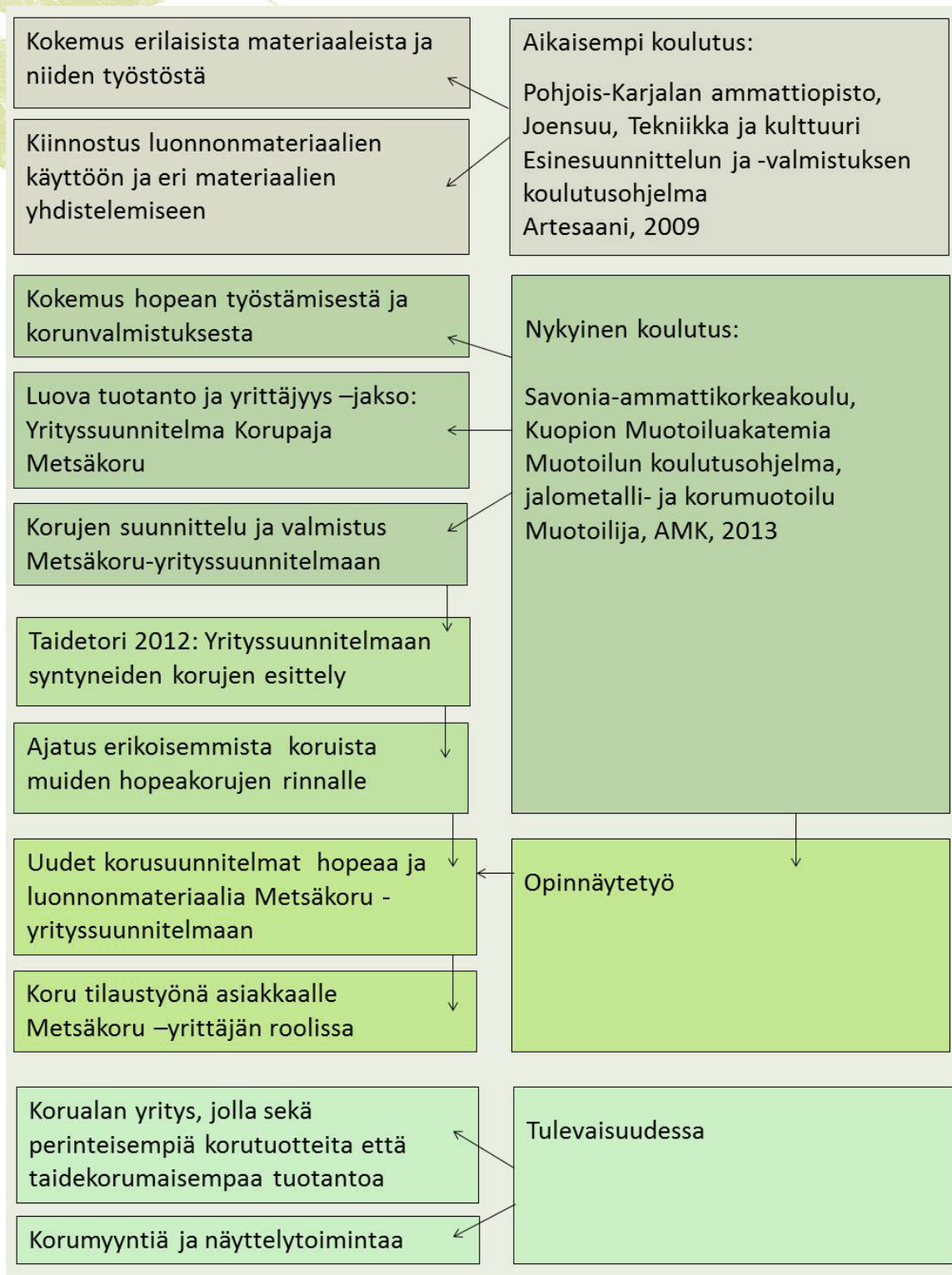
Metsäkoru – yrityssuunnitelman tuotteiden joukossa oli hopeisia koruja, joissa hyödynsin luonto –teemaa värien ja pintastruktuurien kautta. Minusta kuitenkin tuntui, että halusin tuoda yrityssuunnitelmaan vielä erikoisempia koruja, joissa olisi luonnonmateriaalia hopean rinnalla. Tähän tarjoutuikin mahdollisuus opinnäytetyön kautta. Samaan aikaan ilmaantui myös asiakas, joka toivoi tällaista erikoisempaa korua itselleen, joten pääsin harjoittelemaan myös asiakastyötä Metsäkoru –yrittäjän roolissa.

Opinnäytetyön aiheen syntymisen ja kehittymisen prosessia kuvaan kuvion avulla (kuvio 2, s.8). Kuviosta näkee, kuinka kiinnostus luonnonmateriaaleihin ja materiaalien yhdistelyyn on johtanut edellisestä koulutuksesta opinnäytetyöhöni saakka. Matkalla on syntynyt yrityssuunnitelma, johon tuoteideoita on ollut hyvä pohjata ja joka on linjannut korujeni tyyliä. Taidetori 2012 – tapahtumassa sain palautetta tuotteistani, mikä tietysti on johtanut tuotteiden kehittymiseen ja uusien ideoiden syntymiseen. Vanhojentanssikorun tilaaja ilmaantui juuri sopivasti uusien korujen suunnittelua ajatellen, sillä nyt ideat eivät jääneet vain suunnitelmien tasolle, vaan niistä toteutettiin koru oikealle asiakkaalle. Tulevaisuutta varten yrityssuunnitelmaan on saatu uusia korusuunnitelmia. Yrittäjän toiminta on myös tarkentunut siten, että yrittäjällä voisi olla korumyynnin lisäksi näyttelytoimintaa, jossa erikoisempia taidekoruja esimerkiksi juuri luonnonmateriaaleista pääsisi toteuttamaan ja jossa ne pääsisivät oikeuksiinsa.

KUVIO 2. Opinnäytetyön aiheen kehittyminen.

2 Luonnon- materiaalien esittelyä

Seuraavaksi avaan käsitettä luonnonmateriaalit sekä perustelen näiden käyttöä korumateriaalina ja korunvalmistuksessa. Pohdin myös tämäntyyppisten korujen kohderyhmää, ja esittelen minua inspiroineita esimerkkejä luonnonmateriaalien käytöstä.

2.1 Mitä tarkoitan luonnonmateriaaleilla

Puhuessani luonnonmateriaaleista tarkoitan luonnosta mahdollisimman sellaisenaan otettuja materiaaleja. Materiaaleja, joissa on luonnon pintastruktuuri, ei siis ihmisen käsittelyllä aikaansaama pinta.

Puu tietysti esimerkiksi on tällainen, mutta tässä yhteydessä sen merkitys luonnonmateriaalina vähenee, kun on sahattu, hiottu, muotoiltu ja pintakäsitelty. Tässä yhteydessä tarkoitan enemmänkin sitä, että mennään puun ehdoilla: Kunnioidetaan sen muotoa, pintastruktuuria, syykuviointia. Tietysti myös puu vaatii käsittelyä ollakseen koru, kuten hionnan ja pintakäsittelyn, mutta esimerkiksi aiemmin valmistamissani puukoruissa (kuva 3) olen kerännyt sopivanpaksuisia puita korujeni valmistukseen, jotta olen voinut hyödyntää puun omaa muotoa liikaa siihen puuttumatta, ja näin on ollut mahdollista jättää uniikki puun kuori pinnaksi jokaiseen koruun.

Yleisesti luonnonmateriaaleilla käsitetään luonnosta saatuja materiaaleja. Se, mitä itse käsitän, on luonnosta kerätty, lähes käsittelemätön materiaali. Jalometalleja en tässä yhteydessä lue tällaiseksi, sillä niitä käsitellään ja jalostetaan niin runsaasti ennen korukäyttöön tuleamistaan. Toisaalta voitaisiin keskustella siitä, ovatko luonnon vesistä huuhdotut kultahiput luonnonmateriaalia. Esimerkiksi Lapissa toimiva kultasepänverstaas Taigakoru valmistaa koruja kullankaivajien verstaalle toimittamista kultahipuista. Jokainen kultahippu on luonnon muovaama yksilö, kahta samanlaista hippua ei siis ole olemassa (Taigakoru, Lapin kultahiput). Tällä tavoin esitettynä kultahiput voitaisiin hyvinkin käsittää luonnonmateriaaleiksi, vaikka

KUVA 3. Valmistamani puukorvikset.

metalleja näihin ei yleensä luetakaan. (Taigakoru, Tietoa yrityksestä.)

Luonnonmateriaalista tässä raportissa puhuessani tarkoitan siis luonnosta keräämääni materiaalia, jossa on luonnon muovaama pinta ja/tai muoto, joka tuodaan korukäytössä esille. Toisaalta mielestäni luonnonmateriaalin käyttämiseksi voidaan mieltää myös materiaalin pintastruktuurin siirtäminen esimerkiksi metalliin, valamalla kappale vaikkapa hopeaan tai valssaamalla kappaleen pintakuvio hopealevyyden.

Raporttissani tulee esille seuraavia luonnonmateriaaleja: pajut, risut, lehdet ynnä muut kasvit ja niiden osat, puut kaarnoineen ja käpyineen, hio-mattomat kivet.

2.2 Miksi luonnon- materiaalit?

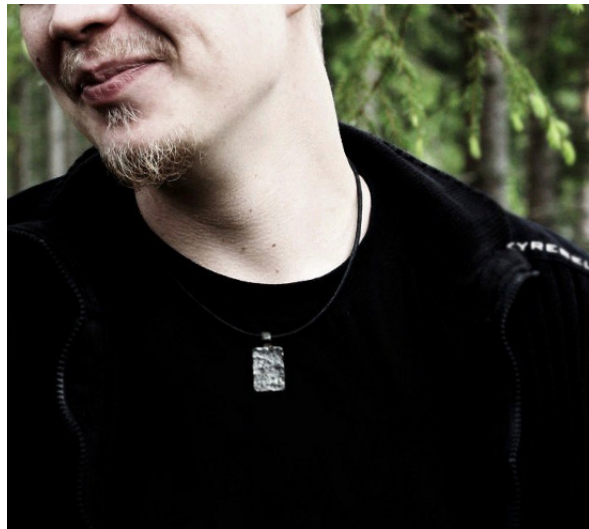
Yhä enemmän nykyaikana arvostetaan uutta, rakennettua ja muotoiltua. Ja hienoahan se on, mihin ihminen pystyy, mutta itse viehätyn siitä, mitä löydän luonnosta, jossa monet asiat ovat mielestäni hienompia kuin yksikään ihmisen luoma.

Aivan kuten valokuvaaja vangitsee maiseman ja sen tunnelman, samoin haluan ottaa palan luontoa ja ikuistaa sen koruna käytettävään muotoon. Joudun miettimään mikä on se hienoin kohta, mitä jätän pois ja mitä otan mukaan, mihin keskityn ja kuinka vangitsen tunnelman. Joudun miettimään miten koru on käytettävä ja mukavantuntuinen, miltä se näyttää läheltä, tai miltä huoneen toiselta puolelta katsottuna, muista teknisistä ratkaisuista puhumattakaan.

Viehäytys luonnonmateriaalien käytössä lienee myös siinä, ettei kahta samanlaista voi olla. Kehittäessäni luonnonmateriaaleista valettuja Metsän henki-riipuksiani (kuvat 4 ja 5), koetin valmistaa näitä hopeisia koruja monistamalla kumimuotien avulla. Mielestäni koruista kuitenkin katosi ”se jokin” tällä menetelmällä, ja palasin valmistamaan muotit valua varten ihan alkuperäisistä materiaaleista, eli kaarnasta ja lehdistä. Tämä ei edes mielestäni vaatinut enempää työtä kuin vahamallien teko kumimuotin avulla, ja näin jokainen riipus saa oman arvonsa olemalla uniikki.

Luonnonmateriaalien käyttö korunvalmistuksessa ei mielestäni välttämättä ole helpompaa tai vaikeampaa kuin esimerkiksi jalometallien käyttö. Vaikeus voi olla siinä, että tietoa joutuu ehkä vähän enemmän etsimään, ja kokemusta ei itsellä ole niin paljon, joten täytyy vain kokeilla ja ottaa opiksi. Tässä onkin hyötyä erilaisten materiaalien tuntemuksesta aikaisemman koulutukseni (käsityömuotoilija-artesaani) sekä työharjoitteluiden kautta. Aivan kuten muussakin korunvalmistuksessa, koruja on suunniteltava materiaalien ehdoilla. Kaikki, mikä paperilla näyttää hyvältä, ei välttämättä toimikaan korussa. Näinhän on kaikessa korusuunnittelussa ja -valmistuksessa, materiaalista riippumatta.

Vaikka esimerkiksi Metsähenki-riipuksen kohdalla luonnonmateriaalin siirtäminen hopeiseen muotoon jonkun mielestä voitaisiin ajatella vain kopiomisena, olen silti sitä mieltä, ettei se sitä ole. Ei jokainen metsästä kerätty asia toimi koruna sellaisenaan, kuten ei jokainen palanen hopeaa-

KUVAT 4 ja 5. Metsän henki -riipukset käyttäjäkuvissa.

kaan. Jotta materiaalista saadaan koru, se vaatii suunnittelua ja työstämistä, oman kokemukseni mukaan aivan yhtä paljon, oli kyseessä metsästä löytämäni tai tietokoneella tekemäni pintakuviointi. Ero on siinä, että on olemassa kohderyhmä, johon itse myös kuulun, jotka pitävät metsästä kerättyä jollain lailla sielukkaampana kuin tietokoneella tehtyä, eli siinä on ikään kuin metsän henki.

Korualan yrittäjän näkökulmasta korujen valmistukseen liittyvät asiat täytyy tietenkin ottaa huomioon. Luonnonmateriaalikorut varmasti erottuvat valtavirrasta, mutta liian vaikeaksi menevät asiat täytyy osata jättää sivuun. Pitää löytää ratkaisut jotka toimivat, sekä menetelmät jotka soveltuvat parhaiten eivätkä vie liikaa aikaa. Erikoisen materiaali vaatii kokeiluja, ja niitä onkin hyvä tehdä ennen todellisen yrityksen perustamista.

2.3 Luonnonmateriaalien käyttö koruissa ja kohderyhmä

Yrityksen perustamiseen liittyvien asioiden, kuten esimerkiksi markkinoinnin kannalta on hyvä miettiä tällaisten erikoisempia materiaaleja, kuten luonnonmateriaaleja sisältävien korujen kohderyhmää ja sitä, kuinka asiakkaat ylipäättään suhtautuvat tällaisiin koruihin.

Kirjassa Suomalainen koru Marianne Aav kuvaa taidekorun kohderyhmää seuraavasti: "Taidekorun kantaja puolestaan on yleensä ihminen, joka ei halua samaistua tiettyyn tyyliin, vaan etsii yksilöllisiä ratkaisuja." (Aav 2003, 124). Kohderyhmä luonnonmateriaalikoruilleni saattaa olla juuri tällaiset ihmiset. Taidetori 2012 -tapahtumaan osallistuessani huomasin, että todella oli myös henkilöitä, jotka selvästi etsivät erikoisempia koruja ja materiaaleja. On siis olemassa tällainen kohderyhmä, joka hakee jotakin muuta, kuin sitä ihan perinteistä muotoilua jalometalliriipusta. Tälle kohderyhmälle uskoisin valmistamieni luonnonmateriaalikorujenkin osuvan. Kuitenkin pyrin tuomaan näitä koruja ja erikoisempaa materiaalia ja sen myötä erilaista näkökulmaa myös niille, jotka hakevat perinteisempää korua. Pyrin tekemään koruista käytettäviä, enkä ehkä lähde aivan erikoisimpiin ratkaisuihin. Kaikkia en yritä miellyttää, jotta lopputuloksista ei tulisi tylsiä, mutta koetan saada koruista helposti lähestyttäviä. Toivon korujeni ainakin herättävän ajatuksia myös perinteisempää korua suosivissa.

Erikoisemmat materiaalit koruissa voivat kuitenkin olla niitä, jotka kiinnostavat myös tavallisempien korujen ostajia siten, että ne vetävät asiakkaita katselemaan. Tällaista ilmiötä olin huomaavinani Taidetori 2012-tapahtumaan osallistuessani: Asiakkaat tulivat katselemaan erikoisempia puu- ja kierrätyskoruja, ja lopulta ostivat hopeariipuksen. En haluaisi suunnittelijana tai käsityöläisenä kuitenkaan tulla liian tylsäksi, vaikka asiakkaat haluaisivat vain tietynlaisia koruja, ja vierastaisivat vähänkään erikoisempaa tai taiteellisempaa. Luulenpa, että on elinehto omalle työskentelyllekin kokeilla aina jotakin uutta ja erilaista, kuin mitä on aiemmin tehnyt ja innostua uusista jutuista, vanhoja hyviä tietenkään unohtamatta.

Marianne Aav puhuu tekstissään myös siitä, kuinka koruihin on perinteisesti liittynyt merkityksiä ja

ne ovat olleet merkinä vallasta ja varallisuudesta, sekä yhteiskunnallisesta asemasta ja kuulumisesta johonkin sosiaaliseen ryhmään. Tästä tulee tietty materiaali- ja muotosidonnaisuus, joka on jäykistänyt korun kehityksen, ja Aav pohtii, että tämä perinne jatkuu yhä vieläkin. Olen itsekkin huomannut jalometallikorujen arvon ihmisille, ja luonnonmateriaalit koruissa monesti käsitteänkin vähän boheemiksi tai muuten erikoiseksi vaihtoehdoksi. Erilaiset materiaalit koruissa ovat kuitenkin yleistyneet, ja voihan olla, tai toivoisin ainakin, että tämä suunta nostaa myös luonnonmateriaalien arvostusta myös suuren yleisön keskuudessa. (Aav 2003, 125)

Materiaali kyllä monesti ja monelle henkilölle määrittää korun arvon, mutta erilaisten luonnonmateriaalien ja kierrätysmateriaalien arvostusta on ainakin tietyn kohderyhmän piirissä. Oman kokemuksen mukaan tällaisista erikoisuuksista kyllä kiinnostutaan ja niitä kovasti nykypäivänä kehu- 11
taan, mutta lopulta se todellinen asiakaskunta tällaisille erikoisemmille tuotteille ei kuitenkaan tunnu olevan erikoisen suuri, ja ostaja yleisemmin päätyy siihen perinteisempään ratkaisuun eli jalometallikoruun. Kaikki tällaisia erikoisempia juttuja arvostaa, mutta harvempi niitä sitten todellisuudessa ostaa.

2.4 Inspiroivia esimerkkejä siitä, mitä on jo tehty

Seuraavaksi esittelen joitakin minua inspiroineita esimerkkejä luonnonmateriaalien käytöstä. Esimerkit eivät löytyneet ainoastaan korumailmasta, vaan joukossa on myös muunlaista taidetta.

12

Kirjassa *The Art of Forgotten Things* Melanie Doerman esittelee korutaidettaan, joka on valmistettu pienesineistä, jotka ovat kirpputoreilta tai laatikon pohjalta löytyneitä aarteita. Kirjassa on monia inspiroivia esimerkkejä, mutta luonnonmateriaalit -teemaan poimin korut, joissa on käytetty ajopuun palaa (kuva 6) sekä perhosen ja kulkusirkkan siipiä (kuva 7). (Doerman 2012, 154.)

Näissä koruissa minua inspiroi se, kuinka jokainen koru on oma uniikki kappaleensa, mutta silti kaikissa kirjan koruissa näkyy tekijänsä käsiala. Kaikki erilaiset, uniikit korut muodostavat kuitenkin yhdessä kokonaisuuden. Korut eivät myöskään ole liian viimeisen päälle hiottuja, vaan käsintehtyyn oloisia, ja materiaalit näyttävät ohjanneen niiden syntymistä. Korut ovat enemmän ehkä taiteellisia kuin varsinaisesti muotoiltuja koruja, mutta ne ovat silti käyttökoruja.

Omiakaan korujani en haluaisi pakottaa ennalta tietynlaisiksi, vaan haluaisin materiaalien ohjailevan työn etenemistä, kuitenkin siten, että koruistani tulisi helposti käytettäviä.

KUVA 6. Washed Ashore. Melanie Doermanin korutaidetta, jossa on käytetty ajopuun palaa.

KUVA 7. Alter Ego. Melanie Doermanin korutaidetta, jossa on käytetty perhosen ja kulkusirkkan siipiä.

Korutaiteilija Matti Mattsson on työskennellyt metalliseppänä yli 35 vuoden ajan, ja pitää Korupajaa tällä hetkellä Kuopion satamassa, taidekeskus Myllyn rakennuksessa. Ihmiset tuovat hänelle erilaisia materiaaleja, kuten esimerkiksi vanhoja leluja, jotka sitten lähtevät pajalta uudessa muodossa. (Mattsson.)

Olin työharjoittelussa Matti Mattssonin Korupajalla kesällä 2011, ja oli erittäin inspiroivaa ja mielenkiintoista seurata hänen työskentelyään taidekoru ja kierrätyskoru – teemojen puitteissa.

Ihmisten pajalle tuomat kierrätysmateriaalit innoittavat paljon hänen töitään. Sain tutustua myös luonnonkivistä valmistettuihin Halaus-riipuksiin (kuva 8). Riipus on valmistettu hiomattomasta luonnonkivestä ja kierrätetystä alumiinista, joka on peräisin vanhasta kattilan kannesta. Koruissa yhdistyvät siis sulassa sovussa luonnonmateriaali ja kierrätysmateriaali, tai luonnonmateriaali ja metalli.

Hiomattomien luonnonkivien käyttö tuotteissa on mielestäni hyvin inspiroivaa, sillä on kiehtovaa ajatella, kuinka kauan kivi onkaan hioutunut luonnossa. Tämän huomasin olevan kiehtova ajatus myös monen muun ihmisen mielestä Taide-tori 2011-tapahtumassa Halaus-riipuksia asiakkaille esitellessäni.

Lisäksi Halaus-riipuksissa on Mattssonin koruille tyypillisesti ajatuksia herättävä ja hauska idea, joka ei varmasti toteutuisi yhtä hyvin joidenkin muiden materiaalien avulla. Materiaalit siis perustelevat paikkansa ja ovat kenties osaltaan ohjanneet korun syntymistä, ja saman toivon saavuttavani myös omista töistäni.

KUVA 8. Matti Mattssonin Halaus –riipukset.

Tuula Taskinen valmistaa koriste- ja käyttöesineitä (lahjatavaroita, pöytäliinoja, seinäteoksia, kransseja, morsius- ja muita kimppuja) luonnonmateriaaleista (kuten esimerkiksi kaislasta, pajuista, tuohesta ja kävyistä). Hän työskentelee pajassaan Varkaudessa. (Tuulan Luontopaja.)

Tapasin Tuula Taskisen Varkauden Yö-tapahtumassa 31.8.2012. Tutustuin hänen töihinsä ja sain neuvoja luonnonmateriaalien työstämiseen.

Oli inspiroivaa nähdä, mihin tällaiset luonnonmateriaalit taipuvat. Vaikka luonto ja luonnonmateriaalit näkyvät teoksista heti, kaikki ei kuitenkaan paljastu nopealla vilkaisulla. Vasta lähemmin ja kauemmin tarkastellessa huomaa, mitä kaikkea niihin on käytetty, kuten esimerkiksi kranssissa, jossa käpyjä on käytetty muodostamaan kukkasia (kuva 9). Tähän haluan omassakin työskentelyssäni pyrkiä: Materiaalien ei tulisi olla liian ilmiselviä. Ei ole tarkoitus käyttää materiaalia siksi, että se on luonnonmateriaali, vaan siksi, että sillä saadaan työhön tiettyä näköä.

Paju näyttäytyy näissä teoksissa monipuolisena materiaalina. Eri pajulajit ja eri aikoina kerätyt pajut voivat näyttäytyä hyvinkin erilaisissa väreissä, kuten punertavana, vihertävänä tai yllättävänkin kirkkaana keltaisena (kuva 10) (Taskinen 1.9.2012). Tämä viimeistään osoittaa, että luonnosta sellaisenaan löytyvä värimaailma voi olla todella kiehtova. Väreillä saadaan koruunkin erilaista ja uniikkia näköä materiaalin ja idean pysyessä samana. Tämä juuri on mielestäni luonnonmateriaalien viehätys: yksikään teos tai koru ei ole samanlainen tällaisia materiaaleja käytettäessä. Myös pajun hyvä taipuisuus tiukallekin mutkalle toi mieleeni mahdollisuuksia korukäyttöön tulevaisuudessa.

KUVA 9. Tuula Taskisen valmistama kranssi pajuista ja kävyistä.

KUVA 10. Tuula Taskisen pajuteos, jossa on luonnon värjäämiä keltaisia pajuja.

Kirjasta *The artist as jeweler* löysin joitakin kiehtovia esimerkkejä siitä, kuinka luonnon muotoilua voi hyödyntää koruissa. Näissä koruissa ei luonnonmateriaalia itsessään ole, mutta kasvinosien tai risun muoto ilmentyy metalleissa, kuten kulta ja pronssi, kauniilla ja herkällä tavalla (kuvat 11 ja 12). (Venet 2011, 109 ja 113.)

Kirjasta *The Workbench Guide To Jewelry Techniques* löysin mielenkiintoisen esimerkin siitä, kuinka lehden pintakuviointi voidaan siirtää hopean muotoon hopeasaven avulla. Lehti päällystetään savella, ja kun savi poltetaan, lehti palaa pois jättäen jäljelle kiinteän hopeapinnan. Lopputuloksena on kaunis ja tarkasti lehtikuviainen koru (kuva 13). (Young 2010, 163.)

Tässä voisi myös olla luonnonmateriaalien hyödyntämistä ajatellen tekniikka, jota mielenkiinnolla voisin lähteä jossakin vaiheessa kokeilemaan.

KUVA 11. Claude Lalanne, Mimosa. Kaulakoru kultaa.

KUVA 12. Giuseppe Penone, Foglia. Kaulakoru pronssia ja keltakultaa.

KUVA 13. Leaf pendant, Victoria Dicks. Oikea lehti ja hopeasavitekniikka.

Andy Goldsworthy on maailmankuulu ympäristötaiteilija. Hän toimii yhteistyössä luonnon kanssa, ja luo töitään aina kunkin päivän suomen mahdollisuuksien mukaan: Kun sataa lunta, hän työskentelee lumen kanssa, syksyllä putoavien lehtien kanssa ja niin edelleen. (Museot.fi; Goldsworthy 1990, 5.)

Löysin Andy Goldsworthyn taiteen joukosta upeita lehti-aiheisia teoksia (kuvat 14 ja 15). Näissä teoksissa lehtien värit pääsevät hienosti oikeuksiinsa, ja ne herättivät ajatuksia luonnon jatkuvasta muutoksesta, esimerkiksi vuodenaikojen vaihtumisesta. Goldsworthyn teokset ovat kaiken kaikkiaan mielestäni hyvin inspiroivia, ja ihailtavaa on juuri se, kuinka hän luontoa ja luonnonmateriaaleja hyödyntää, saaden aikaan erilaisia mielikuvia teostensa kautta.

KUVA 14. Andy Goldsworthyn teos pihlajanlehdistä. Yorkshire Sculpture Park, West Bretton, 1987.

KUVA 15. Andy Goldsworthyn teos, Frost. Penpont, Dumfriesshire, 1989.

3 Metsäkoru – yrityssuunnitelma

Seuraavaksi esittelen Metsäkoru – yrityssuunnitelmaani, johon pohjaan tämän opinnäytetyöni korusuunnittelun ja asiakastyön. Esittelen myös yrityksen aikaisempaa korumallistoa ja perustelen toiveen uusista korusuunnitelmista. Yrityssuunnitelma pohjautuu opintojeni Luova tuotanto ja yrittäjyys -opintojaksolla syntyneeseen liiketoimintasuunnitelmaan, joka on kuitenkin vain suuntaa antava, enkä siksi ole sitä tähän opinnäytetyöhöni liittänyt. Esittelen kuitenkin yrityssuunnitelman pääpiirteittäin.

3.1 Metsäkoru – yrittäjäidean esittely

Korupaja Metsäkorun imago on luonnonläheinen (kuvat 16-18), ja se valmistaa käsityönä luontoaiheisia (kasvit, puut, lehdet, maa, vesi, taivas) koruja. Korut ovat hopeaa ja osa emaloituja. Ostaessaan korun asiakas saa itselleen tuotteen, jollaista ei heti tule vastaan toisella henkilöllä, tai lahjan, jollaista saaja ei saa monta samanlaista. Korulla voi siis luoda ikään kuin omanlaistaan ulkonäköä.

Asiakas voi myös valita esimerkiksi suosikkikasvinsa lehden koruksi, jolloin hän voi näin kertoa muille persoonastaan ja mieltymyksistään. Luontoaiheisen korun ostaessaan asiakas saa kosketuksen luontoon. Ostaessaan korun, joka on hopeaan valettu oikea lehti, tai aitoa materiaalia luonnosta, asiakas saa ikäänkuin oikean palan luontoa mukaansa. Koru on suomalaista käsityötä, ja materiaaleja on lainattu paikallisesta luonnosta.

Yritysvalmistaa koruja, joilla on käsityön ja aiheiden kautta syvempi merkitys kuin kultasepänliikkeiden massatuotetuilla koruilla. Aiheet koruissa ovat suomalaisten rakastamia luontoaiheita. Osa koruista on sopivan neutraaleja arkikäyttöön, ja osa näyttäviä juhlakoruja. Koruissa on luonnon herkkyyks yhdistettynä metallin kestävyYTEEN.

Tuotteita myydään luontoaiheita rakastaville suomalaisille, sekä suomalaisia aiheita esimerkiksi muistoksi haluaville ulkomaalaisille matkailijoille. Tuote voi olla tulianen Suomesta, sillä se kertoo

Suomen luonnosta. Tuote voi myös olla lahja henkilölle, joka pitää luonnosta ja luonnossa olemisesta.

Asiakkaat ovat erilaisuutta ja uniikkiutta hakevat henkilöt, mutta myös sellaiset henkilöt, jotka toivovat korulta tiettyä helppokäyttöisyyttä. Yrityksen asiakkaat arvostavat sitä, että perinteisempänä materiaalina hopea kestää vuodesta toiseen, toisaalta valikoimasta löytyy myös erikoisempia materiaaleja ja ideoita. Asiakkaat viehättyvät myös koruihin liittyvistä tarinoista, nimistä ja mielikuvista: Näin korulla on jokin tarkoitus, eikä se jää persoonattomaksi.

KUVAT 16-18. Korupaja Metsäkorun imago on luonnonläheinen.

3.2 Korusuunnitelmat yritykselle

Tarkoituksena on, että opinnäytetyön aikana syntyy juhlava kaulakoru, jonka asiakas on tilannut. Tämä koru suunnitellaan siis ikään kuin Metsäkoru –yrityksen nimissä ja myöskin yrityksen tuotevalikoimaan sopien. On myös tarkoitus, että juhla- ja kaulakorun suunnitteluun liittyvissä korukokeiluissa syntyisi Metsäkorulle sopivia korusuunnitelmia, joista voisi mahdollisesti tulla tuotteita yrityksen valikoimiin. Metsäkorun valikoimissa toivoisin olevan sekä neutraalimpia koruja arkikäyttöön, mutta myös näyttäviä juhla- ja kaulakoruja.

18

Yrityksen aiempiin tuotteisiin kuuluvat esimerkiksi hopeiset Metsän henki –riipukset (kuva 19), joihin on valettu aitoja luonnonmateriaaleja, eli puolukan lehtiä ja puun kaarnaa. Lisäksi Metsäkoru tarjoaa esimerkiksi hopeisia Ajatus luonnosta –emalikoruja, jotka värien kautta ilmaisevat esimerkiksi luonnon kauniita maisemia (kuva 20).

Yrityksen imago ja tuotevalikoima on melko luonnonläheinen, ja koruvalikoima on suunniteltu monelle sopivaksi. Luonnonläheisellä linjalla halusin siis jatkaa uusia tuotteita suunnitellessani, mutta halusin myös suunnitella valikoimaan jotakin hieman erikoisempaa, valtavirrasta poikkeavia koruja.

Luonnonmateriaalin käyttäminen koruissa tuntui juuri sopivalta ratkaisulta seuraaviksi korusuunnitelmiksi yritykselle: Koruvalikoiman jo sisältäessä melko yksinkertaisia, perinteisempiä ja ”helppoja” koruja, luonnonmateriaalikorut eivät olisi ihan niin tavallisia, ja niissä olisi vastaus vähän erikoisempaa, ehkä taidekoruakin hakevalle asiakkaalle.

Lisäksi uusi materiaali antaa pureskeltavaa halutessa pidemmäksikin aikaa, eikä kaikkia alkuun lähteneitä suunnitelmia tarvitse lyödä tiskiinkin yhdellä kertaa. Nyt asiakkaalle syntyvällä korulla saadaan tuotua uusi materiaali valikoimiin, mutta myöhemmin voidaan uudistua lisäämällä tuotevalikoimaan esimerkiksi tekemieni testikorujen kautta syntyneitä erityyppisiä korumalleja.

KUVA 19. Metsän henki –riipukset.

KUVA 20. Ajatus luonnosta -sarjan Maa ja Metsä –riipukset.

4 Materiaalista koruksi: luonnon- materiaalin työstö

Lehtien matka luonnosta koruksi ei ollut aivan lyhyt ja vaivaton. Oli ratkottava useita ongelmia, odottamattomiakin sellaisia, jotta materiaalista saatiin sellaista, että se saataisiin valjastettua korukäyttöön.

Ennen tätä tuli tietysti valita käytettävä luonnonmateriaali. Tämä tehtiin yhdessä asiakkaan kanssa. Luonnonmateriaaliksi, jota voisin lähteä tutkimaan, minulla oli useampi vaihtoehto: luonnonkivet, risut, pajut, lehdet ja muut kasvien osat. Nämä materiaalivaihtoehdot otin huomioon asiakkaalle koruehdotuksia suunnitellessani, ja ne näkyvät kyseisissä suunnitelmissa. Asiakkaan valitseman suunnitelman kautta työstettäväksi materiaaliksi valikoitui lehtimateriaali.

Lopuksi esittelen syntyneet testikorut, joita käytettiin noin kuukauden ajan. Kerron myös näistä koekäytöistä kerättyjä huomioita, joita myöhemmin pystyin asiakastyössäni hyödyntämään.

4.1 Työstettävän luonnon- materiaalin valinta

Materiaaliksi, jota korussa hopean lisäksi käytäisin, valikoituivat siis puiden ja kasvien syksyn värjäämät lehdet (kuva 21). Valintaan vaikutti asiakkaan valitsema koruehdotus, jossa hopean rinnalla olisi lehtimateriaalia.

Ajattelin jo tässä vaiheessa, että lehtikoruissa varmasti haasteita riittäisi: Kuinka lehdet voitaisiin toteuttaa? Voisiko ne lakata, millä? Kestävätkö lehtikorut käyttöä? Miten korujen kiinnitys voitaisiin toteuttaa? Onnistuuko aidon lehtikuvion painaminen hopeaan?

En ole nähnyt missään oikeista kasvin lehdistä valmistettuja koruja. Paperisia koruja löytyy kyllä, ja materiaalin puolesta ne voisivatkin olla lähimpänä lehtiä. Paperisia Veragami -koruja (kuva 22) löysin esimerkiksi Freesi Idean verkkokaupasta, niitä valmistaa Vera Melleri. Käsintehty uniikit origami -korvakorut on valmistettu washipaperista, joka on lakattu moneen kertaan. (Freesi Idea.)

KUVA 21. Syksyn värjäämät lehdet.

KUVA 22. Vera Mellerin valmistamat paperiset Veragami -korvakorut.

4.2 Korukokeilut

Jotta sain lehtimateriaalia hyödynnettyä korukäyttöön, oli tehtävä erilaisia kokeiluja. Seuraavassa kerron tästä prosessista, lehtien keräämisestä ja kuivattamisesta lakkaamiseen ja hopealla kehystämiseen saakka, sekä myös lehtikuvion valssaamisesta hopean pintaan.

4.2.1 Materiaalin kerääminen ja valmistelut

20

Tarkoitukseni oli, että voisin asiakkaalle tulevassa korussa hyödyntää lehtien syksyistä väritystä. Haastetta lehtien etsimisessä tässä tapauksessa kuitenkin oli, sillä koetin etsiä myös asiakkaan mekon väriin sopivia lehtiä, eikä purppuran liila väri ollut aivan helpoimmasta päästä. Enemmän violettia kuin punaiseen taittavia värisävyjä lehdistä kyllä löytyy, mutta niitä saa hieman enemmän hakea. Toisena haasteena oli tietysti saada hauraasta materiaalista riittävän kestävää, jotta korut kestäisivät käytössä useamman kuin yhden kerran. Lehdet tulisi siis käsitellä lakkaamalla.

Luultavasti lehtien kosteus lopulta murtaisi lakkapinnan, joten arvelin lehtien kuivattamisen olevan kannattavaa ennen lakkausta. Kuivattamisessa kuitenkin on omat riskinsä, sillä lehtien väri ja muoto kuivatustavasta riippuen saattaa muuttua suurestikin. Lehtien kuivattamisesta minulla on kokemusta, sillä olen valmistanut jonkin verran kortteja ja maalauksia kuivatettuja lehtiä käyttäen. Joskus värit säilyvät kuivatuksesta huolimatta hyvin (kuva 23), mutta joskus esimerkiksi kirkas punainen voi muuttua kuivumisen aikana lattean ruskeaksi.

Keräsin lehtiä luonnosta ja kuivatin niitä eri tavoin. Kirjan välissä kuivaamalla sain tasaisia, litteitä lehtiä, joita voitaisiin helposti käyttää esimerkiksi kehyksissä tai mosaiikin tavoin asettelemalla limittäin. Vapaammin kuivattamalla lehdet saivat muotoa, mikä teki yksittäisestä lehdestä mielenkiintoisemman. Esimerkiksi pyyhkeen välissä kuivattaessa lehden muotoa voi hieman hallita, mutta siitä ei kuitenkaan tule aivan sileää. Vapaasti kuivatettaessa lehden lopullista muotoa ei voi ennustaa, vaan se todennäköisesti muuttuu radikaalistikin ja käpristyy.

KUVA 23. Lehden väri voi säilyä kuivatuksesta huolimatta hyvin.

KUVA 24. Syksyn käpristyneet lehdet -reliefi.

Tutkin kuivien lehtien käpristymistä jo korumuu-toilijan opintojeni alussa 1. vuoden Muoto materiaalisissa –jaksolla Syksyn käpristyneet lehdet –reliefiä valmistaessani (kuva 24). Kuivuvien lehtien kauniiden muotojen ja värien käyttö korutarkoituksessa oli mielessäni jo tuolloin.

Suoraan korukäyttöön suunnittelemissani lehdis-
sä tuli tietysti olla myös riipuslenkit. Nämä lenkit
valmistin lehden kannasta taivuttamalla, mikä tuli
tehdä jo ennen kuivatusta (kuva 25). Ilman len-
kejä lehtiä voisi käyttää esimerkiksi hopeakehyk-
sen kanssa.

4.2.2 Lakkauskokeilut

Ensimmäiset lakkauskokeilut tapahtuivat Unica
Super -uretaanialkydilakalla, joka on ensisijaises-
ti tarkoitettu lattioille, veneille ja huonekaluille.
Tämä lakka kovetti kuivuttuaan lehdet todella hy-
vin, ja totesin näin korukäytön olevan mahdollista
lakkaamisen avulla (kuva 26).

Selvitin tämän kyseisen lakan korukäyttömahdol-
lisuutta Tikkurilan maalausneuvonnasta. Minulle
kerrottiin, ettei lakka ole myrkyllistä, ja että sitä
käytetään esimerkiksi lasten leluissa, joita pie-
nimvät lapset myös saattavat laittaa suuhunsa.
Maalausneuvonta pystyi kuitenkin suosittele-
maan lakkaa vain korukäyttöön, jossa se ei ole jat-
kuvassa ihokosketuksessa, sillä tällaisia testauksia
ei lakan osalta ole tehty. Kuitenkin esimerkiksi
korviskäyttö voisi näin olla mahdollista. (Tikkurila
Oyj, Maalausneuvonta Paints 26.9.2012.)

Tarvitsemiani testejä ei siis ole tämän lakan osalta
tehty eikä tulossa. Lakan ollessa näinkin turvalli-
nen, eli kalusteisiin ja lasten leluihinkin soveltuva
vaihtoehto, sain opettajalta vinkin tehdä testaus-
ta itse. Aloitin tietysti käyttämällä valmistamiani
kokeilukoruja itse, ja tämän jälkeen uskalsin antaa
näitä koruja myös muille henkilöille käytettäväksi.
Näistä kokeiluista lisää kappaleessa 4.3 *Testikoru-
jen esittely ja huomioita korujen käytöstä*.

Seuraavaksi kokeilin lehtiin Decoupage- askar-
telulakkaa. Tiedustelin Veragami -paperikoru-
jen tekijältä Vera Melleriltä lakkojen käytöstä, ja
sainkin vinkin Decoupage-askartelulakasta, jota
löytyy ihan yleisesti askarteluliikkeistä (Melleri
8.10.2012). Tämä lakka on Unica Super -uretaa-
nialkydilakkaa parempi vaihtoehto siinä mieles-
sä, että se on työskennellessä hajuttomampi ja
kuivuu huomattavasti nopeammin. Tämä lakka
ei kuitenkaan toiminut omissa kokeiluissani niin
hyvin, sillä kuivuttuaan se jätti valkoisia läikkiä
niihin kohtiin, joihin lakkaa oli jäänyt vähänkään
enemmän (kuva 27, s.22). Harjoittelulla tämän
voisi varmastikin välttää, mutta tummasävyisissä
lehdissä täytyisikin olla sitten todella tarkkana.
Paperikoruissa tämä lakka varmaankin toimii pa-

remmin. Lisäksi lakkapinnasta ei tullut kovinkaan
jäykkä, joten vaatisi usean lakkakerroksen.

KUVA 25. Lenkit koruiksi tuleviin lehtiin valmistin leh-
den kannasta taivuttamalla.

KUVA 26. Unica Super -uretaanialkydilakka kovetti leh-
det korukäyttöön sopiviksi.

Askarteluliikkeestä löysin joitakin muitakin vaihtoehtoja, joita koruihin voisin kokeilla. Kiinnostuin 3D Crystal Glaze –lakasta, jolla voisin valmistaa esimerkiksi metallikehyksessä olevan ”lehtimosaiikin”, sillä tämä lakka soveltuisi askarteluliikkeen mukaan tällaiseen kehyspinnoittamiseen hyvin. Muuta tietoa lakan käyttömahdollisuuksista ei oikein vielä osattu antaa, sillä tämä lakka tuntuikin olevan melko uusi tuttavuus näillä leveysasteilla. (Askartelukulma 2.11.2012.)

Päätin kokeilla lakkaa lehtimosaiikki-tyyliin, ja asettelin kuivuneiden lehtien paloja korupohjaan ja päällystin tällä 3D-lakalla. Lakka teki lehdille kuitenkin odottamattoman efektin: Se hävitti niiden värit täysin, ja lehdet muuttuivat ruskeiksi kuivuttuaan (kuva 28). Siispä ajatukseni lehtien kauniiden värien hyödyntämisestä ei toimisi ainaakaan tämän lakan avulla.

Sain tästä ajatuksen kokeilla samaa kehystysideaa myös Unica Super -uretaanialkydilakalla, ja tässä tapauksessa värit säilyivät kauemmin. Mietin vesiliukoisuuden vaikutusta lehtiin lakan kuivuessa, sillä tämä 3D Crystal Glaze -lakka on vesiliukoinen, kun taas Unica Super- uretaanialkydilakka on liuotinhenteinen. Kuitenkin ajan kanssa myös tämän lakan kohdalla värit muuttuivat hieman. Kokeilin lakkoja myös hopean kanssa, mutta tulos oli sama. Olisiko kyse jostakin sellaisesta, ettei lakka pääse riittävän hyvin kuivumaan alapuolelta, jolloin lehdet jotenkin ”lakastuvat”? Kokeilin 3D Crystal Glaze –lakkaa myös pelkkiin lehtiin ilman kehystä, ja tämä ei vienyt värejä yhtä merkittävässä määrin, johtuisiko siitä, että lakka pääsee kuivumaan näin paremmin.

Eri liikkeissä kierrellessäni silmiini osui myös joitain muita vaihtoehtoja, joita koruihin voisi testata. Tietoa lakkojen korukäyttö-mahdollisuuksista tuntui kuitenkin olevan tarjolla hyvin vähän, ja minun olisikin sitten pitänyt itse ruveta testailemaan, mikä lakka soveltuisi mihinkin. Tein kuitenkin tässä vaiheessa päätöksen olla tuhlaamatta rahojani ja energiaani kaikkiin mahdollisiin lakatesteihin, ja päätin käyttää tässä projektissani joko Unica Super -uretaanialkydilakkaa tai 3D Crystal Glaze –kholakkaa niiden suomien mahdollisuuksien mukaan.

Myöhemmin kuitenkin kävi ilmi, että vesiliukoista 3D Crystal Glaze –kholakkaa käyttämissäni lehtikoruihin lehden väri saattoi haalistua vielä jonkin ajan kuluttuakin, tästä lisää kappaleessa 4.3 Testikorujen esittely ja huomioita korujen käytöstä.

KUVA 27. Decoupage- askartelulakka jätti lehtiin kuivuttuaan valkoisia läikkiä.

KUVA 28. 3D Crystal Glaze –lakka vei kuivuessaan lehtimosaiikista värit.

Asiakkaalle tulevan korun valmistuksessa päätin-kin siis lopulta luottaa Unica Super -uretaanialkydilakkaan. Vaikka kuivumisaika onkin pitkä, lakka kuitenkin säilyttää lehtimateriaalin oikean värise-nä, eikä ikäviä yllätyksiä tule enää myöhemmässä vaiheessa.

Kokeilin myös tavallista kynsilakkaa lehtien vär-jäämistarkoituksessa. Kynsilakka tuntui sovel-tuvan molempien käyttämieni lakkojen alle. Jo edellisen käsityömuotoilija-artesaanin koulutuk-seni aikana opin, että liuotinhenteista lakkaa voi yleensä laittaa vesiohenteisen lakan alle, mutta ei toisinpäin. Tämä tuntuu ainakin pätevän näissä kokeiluissani, joissa lehdet on ensin värjätty kyn-silakalla ja sitten päällystetty vesiohenteisella 3D Crystal Glaze –koholakalla. Tällä tavoin myös 3D Crystal Glaze –lakan käyttö ilman pelkoa värin haalistumisesta olisi mahdollista, tosin lehden luonnollinen väri jää tietysti piiloon. Myös Unica Super -uretaanialkydilakka teki hyvää jälkeä kyn-silakan päälle (kuva 29). Pelkkä kynsilakkaus jätti lehdet liian heikoksi käyttöä ajatellen. Useampi kerros voisi tietysti ajaa asian, mutta en tätä läh-tenyt kokeilemaan kynsilakkojen ollessa suhtees-sa huomattavasti kalliimpia kuin muut käyttämäni lakat.

Lyhyenä yhteenvetona todettakoon että Unica Super -uretaanialkydilakan hyviä puolia ovat sen kovuus ja kestävyys sekä hyvä pinta ja lehtien värien säilyvyys. Huonoja puolia ovat lakan epä-miellyttävä haju työstettäessä sekä hidas kuivu-minen (täydellinen kovuus saavutetaan neljässä viikossa), sekä näin ollen lakan valuminen, mikä täytyy huomioida kuivatusasennossa ja siten, että lehteä käännellään kuivumisen alkuvaihees-sa valumien ehkäisemiseksi (kuva 30). Lisäksi lak-kaa esimerkiksi kehykseen laitettaessa on huomi-oitava se, että lakka on kevyesti sävyllistä, mikä näkyy hyvin vaaleaa taustaa vasten. Esimerkiksi lehtimosaiikissa tämä tulee huomioida siten, et-tei kehyspohjaa jää näkyviin. Työskentelyssä tu-lee huomioida hyvä ilmanvaihto. 3D Crystal Glaze –koholakan hyviä puolia sen sijaan ovat hajutto-muus, värittömyys sekä nopea kuivuminen. Huo-noja puolia ovat lehtien värien katoaminen, sekä huonompi kestävyys yhdellä kerroksella kuin Uni-ca Super -uretaanialkydilakalla. Huonona puole-na mainittakoon myös se, että tämä lakka on suh-teessa huomattavasti kalliimpaa kuin Unica Super -uretaanialkydilakka.

KUVA 29. Kynsilakka soveltui hyvin lehtien värjäämi-seen.

KUVA 30. Unica Super -uretaanialkydilakan kuivuessa valumia tuli ehkäistä lehden asentoa muuttelemalla.

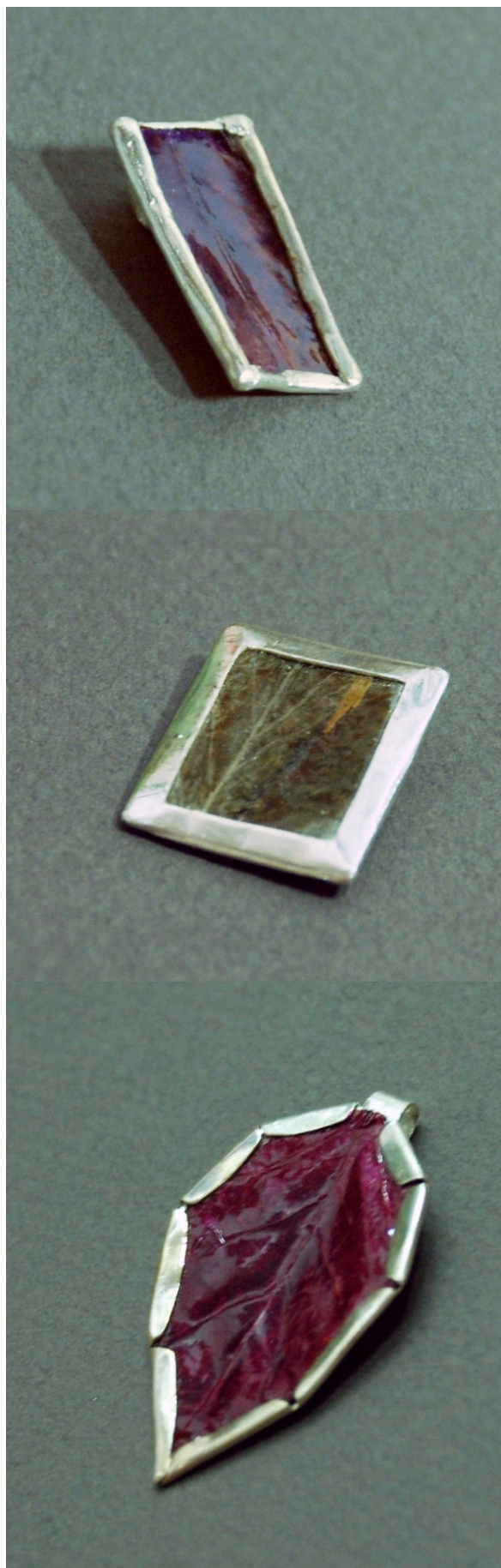

4.2.3 Lehtien kehystäminen hopealla

Koska ajatus lehtimosaiikista suoraan kehykseen tehtynä ei toiminutkaan odotetulla tavalla, päätin kokeilla jo valmiiksi lakattujen lehtien kehystämistä. Tämä toimikin sitten paljon paremmin. Kokeilin sekä lehden luonnollista muotoa noudattavia että nelikulmaisia kehysmalleja (kuvat 31-33).

24

Haasteena kehystämisessä oli saada lehtimateriaali kehyksiin siten, etteivät lehdet tai kehys kärsi käsittelystä. Kumpaankin materiaaliin kun tuli helposti jälkiä, joita ei voinut enää korjata: Lehtiä ei voinut lakata enää uudelleen, eikä hopeakehyksiä voinut alkaa enää hiomaan ja kiillottelemaan. Ratkaisuna tähän onkin pitää materiaalit erillään mahdollisimman pitkään, eli kehys tulisi käsitellä mahdollisimman valmiiksi ennen lehden asettamista. Tässä kohtaa hyödynsinkin juuri tämän luonnonmateriaalin ominaisuuksia, sillä sama ei olisi onnistunut yhtään jäykemmän tai kovemman materiaalin kohdalla: Lehti on sen verran ohut ja taipuisa liuska, että se voidaan pujotella lähes valmiissa muodossa olevaan kehykseen, jonka jälkeen se saadaan kevyellä naputtelulla jäämään tiukasti paikoilleen.

KUVAT 31-33. Kehyskokeiluja.

4.2.4 Lehtikuvion valssaaminen hopeaan

Halusin tuoda koruissa esiin hopean ja luonnon lehtien sopuisaa yhteiseloä myös toistamalla lehtikuviota hopeaosissa. Menetelmänä tässä käytin valssaamista. Lehtikuviota valssatessa hopea ja lehti kulkevat valssin metallirullien välistä, jolloin lehtikuvio painuu hopean pintaan. Lehtikuvion valssaaminen hopeaan vaati kuitenkin kokeilemista ja harjoittelemista. Hopea tuli hehkuttaa eli kuumentaa siten, että se pehmenee, jolloin kuvio painuu siihen paremmin.

Ensimmäiset kokeilut menivät pieleen liian voimakkaan painamisen takia, ja lehti vain rusentui hopealevyjen väliin jättämättä sen merkittävää kuviointia levyyn. Koin epätoivoisia hetkiä luullessani, että vain voimalla saisin kuvion toistettua. Niksi olikin painamisen sopivassa keveydessä, ja sopivan lujouden löydyttyä kuvio toistui hopeaan yllättävänkin hyvin ja tarkasti (kuva 34). Tietysti myös valssattavan lehden kuvioinnin voimakkuus vaikutti asiaan. Patinoimalla eli tummentamalla hopean sain kuvioinnin vielä paremmin esiin. Tämä sopisi asiakkaan koruun senkin vuoksi, että myös juhla-asussa on purppuran lisäksi tummaa väriä, joten värimaailmaan sopii hyvin tummempi patinoitu hopea.

KUVA 34. Lehtikuvio toistui hopeaan hyvin oikean tekniikan löydyttyä.

4.3 Testikorujen esittely ja huomioita korujen käytöstä

Lehtimateriaali tuli viedä koruiksi saakka, jotta sen kestävyyttä ja käytettävyyttä korutarkoituksessa voitiin testata. Testasin koruja itse, mutta annoin niitä käytettäväksi myös useammalle henkilölle noin kuukauden ajaksi. Koruilla oli yhteensä 8 käyttäjää itseni mukaan lukien. Oheisessa taulukossa (taulukko 35, s.26) havainnollistan koruissa testattuja ominaisuuksia ja koekäytöissä selvinneitä asioita, joista myös kerron lisää seuraavassa. Kokeiltavia koruja yhdisti saman luonnonmateriaalin eli lehtien käyttö, mutta ne olivat keskenään erilaisia, sillä halusin saada tietoa materiaalin erilaisista käyttömahdollisuuksista ja korujen ominaisuuksista. Tarkoitus oli siis kokeilla lehtimateriaalin käytettävyyttä ja kestävyyttä normaalissa korukäytössä.

TAULUKKO 35. Testikoru, niissä testatut ominaisuudet sekä koekäytöissä selvinneet asiat. Tekijä Marita Vatanen.

Korutyyppi	Mitä testattiin?	Mitä selvisi?
Lehtikorvikset 	<ul style="list-style-type: none"> Lehtien kestävyys ja käytettävyys Kiinnityksen kestävyys Unica Super -uretaanialkydilakka Kynsilakka ja Unica Super -uretaani-alkydilakka 	<ul style="list-style-type: none"> Lehdet kestävät korviskäytössä paremmin kuin riipuskäytössä Lehtiruodosta taivutettu lenkki kestää myös paremmin korviskäyttöä, toimii hopeakoukkujen kanssa Kynsilakka toimii värinä Unica Super -uretaanialkydilakan alla
Lehtiriipukset 	<ul style="list-style-type: none"> Lehtien kestävyys ja käytettävyys Kiinnityksen kestävyys Unica Super -uretaanialkydilakka 3D Crystal Glaze -lakka 	<ul style="list-style-type: none"> Sulavalinjaisemmat lehden malliset lehdet kestävät pidempään hyvänä kuin rosoreunaiset Lehtiruodosta taivutettu lenkki murtuu käytössä melko pian, metallilenkki toimii hyvin Unica Super -uretaanialkydilakka toimii odotetulla tavalla, säilyttää värit ja kovettaa lehtimateriaalin 3D Crystal Glaze -lakka kovettaa myös lehden mutta hävittää lehden värin ajan kuluessa
Lehti hopean rinnalla 	<ul style="list-style-type: none"> Lehden kestävyys hopean rinnalla Muodon ja asettelun toimivuus Materiaalin toimivuus juhla-asun kanssa Unica Super -uretaanialkydilakka 	<ul style="list-style-type: none"> Lehti kestää käyttöä hopean kanssa, lakka kovetti lehden hyvin Välillä luonnonlehti pyrkii menemään väärään asentoon lenkin muotoilusta huolimatta, vaatii siis kiinnityksen huolellista suunnittelua Luonnonlehti yhdistettynä hopeaan toimii juhlavammassakin asussa
Hopeariipus lehtikuviolla 	<ul style="list-style-type: none"> Lehtikuvion toimivuus hopeassa Muodon toimivuus Levyn paksuuden kestävyys Toimivuus nauhassa ja ketjussa 	<ul style="list-style-type: none"> Lehtikuvio painuu hyvin hopeaan ja näyttää hyvältä patinoituna Muoto toimii hyvin eikä esimerkiksi takerru vaatteisiin Toimii sekä nauhassa että ketjussa, tuovat koruun erilaista näköä
Kehystetyt lehdet 	<ul style="list-style-type: none"> Lehtien kestävyys kehyksessä Kehyksen muodon toimivuus Unica Super -uretaanialkydilakka Kynsilakka ja 3D Crystal Glaze -lakka 	<ul style="list-style-type: none"> Lehdet kestävät kehyksissä hyvin Kehyksissä toimii sekä lehtimuoto että neliskanttinen muoto Kynsilakka toimii hyvin värinä 3D Crystal Glaze -lakan alla

4.3.1 Lehtikorvikset ja -riipukset

Käytettävien korujen joukossa oli lehtikorviksia ja -riipuksia (kuvat 36-38). Korviksiin valmistin hopeiset koukut ja riipuksiin sidoin säädeltävät nauhat, joilla myös pystyin hakemaan lehden rinnalle oksamaista tunnelmaa (kuva 39). Osaan koruista tein ehtiruodosta taivutetun riipuslenkin, mutta yhdessä riipuksista testasin myös lehden lävistävää metallista riipuslenkkiä.

KUVAT 36-38. Testikorujen joukossa oli sekä korviksia että riipuksia.

Testikoruihin käytin myös kahta valitsemaani lakka-
kavaihtoehtoa. Pyysin korujen käyttäjiksi myös
kaksi sellaista henkilöä, joiden iho reagoi her-
kemmin esimerkiksi hajusteisiin ja kampaamo-
tuotteisiin. Lakat olivat turvallisia siten, että 3D
Crystal Glaze -lakka on myrkytön askartelulakka,
ja Unica Super -uretaanialkydilakka on lattioille,
veneille ja huonekaluille tarkoitettu lakka, jota
käytetään myös lasten leluissa, joita pienimmät
lapset saattavat myös laittaa suuhunsa. Näiden
tietojen perusteella uskalsin siis antaa näitä ko-
ruja testattavaksi myös herkemmille henkilöille.
Käytin koruja tietysti ensin itse, ja valaisin kaikkia
korutesteihin osallistuneita henkilöitä asianmu-
kaisesti lakkojen ominaisuuksista ennen testien
aloittamista. Kumpikin lakoista tuntui soveltuvan
näiden testien perusteella korukäyttöön. Kuiten-
kin tietoa lakkojen soveltuvuudesta esimerkiksi
pitkäaikaisempaan ihokosketukseen minulla ei
ole, joten lakan korukäyttö jatkossa vaatisi vielä
laajempaa selvitystä.

27

KUVA 39. Nauhoilla sain lehtiriipuksiin oksamaista tunnelmaa.

Lehtiriipuksiin liittyen käytön aikana selvisi esimerkiksi, että lehtikannoista taivutetut lenkit eivät kestäneet pidempiaikaista käyttöä, vaan murtuivat yksi toisensa jälkeen. Metallinen riipuslenkki toimi sen sijaan lehtiriipuksessa oikein hyvin. Lehtikorviksissa kuitenkin lehtilenkit kestiivät käyttöä paremmin.

3D Crystal Glaze –askartelulakalla lakatun lehtikorun käyttäjä ilmoitti melko pian käytön aloittamisen jälkeen, että hänen lehtikorunsa väri oli muuttunut (kuvat 40 ja 41). Lehti oli ikäänkuin lakastunut lakkakerroksen alla siitäkin huolimatta, että korun lakkapinta oli varmasti ehtinyt kuivua kunnolla ennen käytön aloittamista. En osaa sanoa mistä tämä voi johtua, olisiko ihokosketus voinut vaikuttaa koruun, vai olisiko vesiliukoinen lakka aiheuttanut lehden lakastumisen. Viimeistään tässä vaiheessa kuitenkin hylkäsin 3D Crystal Glaze –koholakan epävarmana vaihtoehtona, ja päätin käyttää asiakkaalle tulevassa korussa ainoastaan Unica Super -uretaanialkydilakkaa.

Käytössä paljastui myös se, että lehtien reunojen leikkaamisen kanssa pitää olla tarkkana, ja mielellään ei pitäisi muotoilla reunoja leikkaamalla enää lakkaamisen jälkeen tai lakkausten välissä. Valmistuksen aikana saatoin leikellä pahimpia valumia pois aivan lehtien kärjistä, enkä uskonut tämän olevan ongelma. Vaikka paikkailinkin vielä leikattuja reunoja lakalla, eivät ne käytössä enää kestäneet (kuva 42).

Käyttöön liittyen huomattiin myös, että monimuotoisemmat lehtikorut (kuva 43, s.29) menisivät helpommin ns. kesäkoruina: Ei tarvitsisi käyttää kaulaliinoja ja muita päällyysvaatteita, joihin korut helposti takertuvat. Mitä sulavalinjaisempia lehtikorut olivat (kuva 44, s.29), sitä helpommin ne menivät päällyysvaatteiden, kuten juuri kaulaliinojen alla.

KUVAT 40 ja 41. 3D Crystal Glaze –koholakalla lakattu lehtikoru ennen käyttöä ja värinsä menettäneenä.

KUVA 42. Lehtien reunat eivät kestäneet, jos niitä oli leikattu lakkauksen jälkeen, paikkailuista huolimatta.

KUVA 43. Monimuotoisemmat lehtikorut takertuivat herkemmin päällysvaatteisiin, esimerkiksi kaulahuiviin.

KUVA 44. Sulavalinjaisemmat lehtikorut olivat helpompia käyttää talvisten päällysvaatteiden alla.

4.3.2 Testikoru juhlaikäyttöön lehti- materiaalista ja hopeasta

Valmistin korutestejä varten myös juhlaan sopivamman korun (kuvat 45 ja 46) jossa yhdistin luonnon lehden hopeisen lehden kanssa rinnakkain. Pyysin testihenkilöitä käyttämään tätä korua juhlassa tai muussa tilaisuudessa. Halusin tässä vaiheessa valmistaa testattavaksi myös juhlavamman korun, jossa tämä luonnonmateriaali olisi melko tunnistettavassa muodossa.

Asiakkaalle tulevassa korussa tarkoituksena on, ettei luonnonmateriaalin käyttö välttämättä näy välittömästi, vaan se tuo koruun näköä ja mielenkiintoa "anonymimmässä" muodossa. Tässä korussa lehti on tunnistettavissa lehden muotoisena, ja siinä on sen oma, luonnollinen värinsä. Rinnalle tuli hopeaa, jonka pinnalle valssasin lehtikuviota oikeasta lehdestä. Tarvittavat riipus-

lenkit muotoilin rosoisen epäsymmetrisiksi tukemaan korun orgaanista tunnelmaa.

Joskus luonnonmateriaalikorut mielletään melko arkisiksi, kesäkoruiksi ja vähän boheemeiksi tai hippimäisiksi. Tässä halusin näyttää, että lopputulos voi olla myös melko elegantti. Käyttäjät pitivätkin korun ilmeestä. Eräs käyttäjä kuitenkin ilmoitti, ettei luonnon lehti pysy hopeisen lehden päällä, vaan pyrkii välillä menemään väärään asentoon, jolloin koru voi olla hieman hankala käyttää. Tässä ilmeneekin tällaisen luonnonmateriaalin haaste: Vaatii huolellista suunnittelua jotta siitä saadaan käytettävä ja käytön kestävä koru.

30

KUVAT 45 ja 46. Testikoru juhlavampaa käyttöä varten.

4.3.3 Hopeariipus lehtikuviolla

Valmistin myös täysin hopeisen korun, johon valssasin lehtikuviota. Tässä korussa testasin asiakkaan juhlaan tulevaa hopeapalojen muotoa (kuva 47). Korun pintaan valssasin myös lehtikuviota, jonka patinoisin eli tummensin, kuten tulisi olemaan myös asiakkaalle tulevassa juhla-riipuksessa. Tästä riipuksesta muotoilin miehelle sopivan, ja saadakseni mahdollisimman käytännöllistä tietoa korun muodon toimivuudesta, annoin sen rakennusalan töitä tekeväälle miehelle arkikäyttöön. Muodon toimivuudesta sain hyvää palautetta, ja mikäli tällainen riipus tulisi Metsäkoru-yrityksen mallistoon, sain hyvää ja käyttökelpoista palautetta myös korun koosta ja levyn paksuudesta (esimerkiksi kestää käyttöä taipumatta).

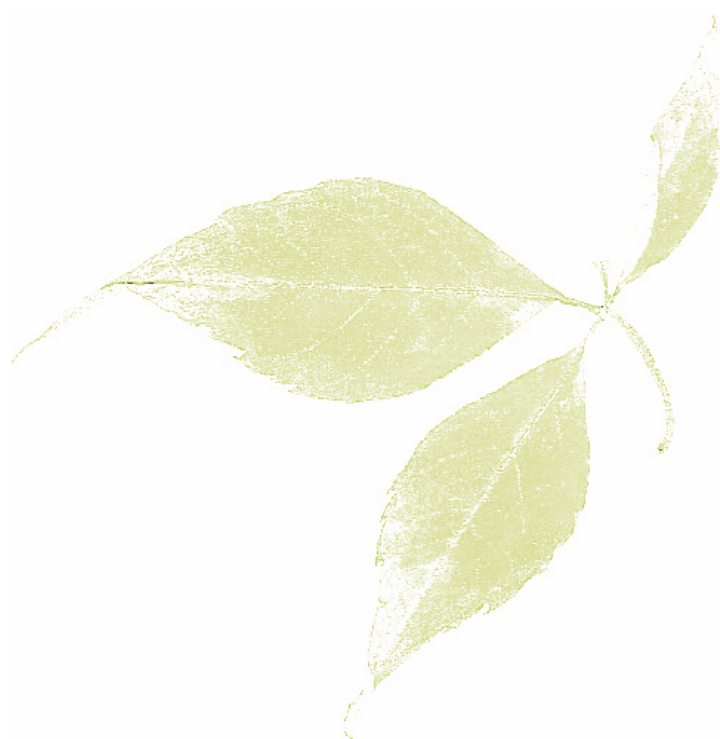
4.3.4 Kehystetyt lehdet

Päätin toteuttaa asiakkaalle tulevaan koruun lehtimateriaali-osat kehystettynä paremman kestävyys- ja käytettävyyden vuoksi. Tähän ratkaisuun vaikutti myös se seikka, ettei minulla ollut tietoa käyttämieni lakkavaihtoehtojen soveltuvuudesta pitkäaikaisempaan ja ihonläheiseen korukäyttöön. Päätin siis kehittää lakattujen lehtien käyttöön ratkaisun, jossa ne eivät olisi suorassa ihokosketuksessa.

Tein tietysti kokeilukoruja myös tästä. Koruissa testaan sekä nelikulmaista muotoa asiakkaan korua varten että luonnollisempaa lehtimuotoa Metsäkoru-yrityksen koruvalikoimaa ajatellen (kuvat 48 ja 49, s.32). Koruissa on lisäksi testattu sekä 3D Crystal Glaze –koholakan että Unica Super -uretaanialkydilakan kestävyyttä kehyskäytössä. 3D Crystal Glaze –koholakalla lakattuun lehteen lisäsin väriä kynsilakalla värien haalistumisvaaran takia. Molemmat lakat kestivät käyttöä kehysissä hyvin. Tällaisissa koruissa lehtimateriaali ei ole niin helposti tunnistettavissa, ja korujen pinta herättikin yleisesti huomiota ja tultiin esimerkiksi kysymään, onko korun pinta valmistettu emaloimalla.

KUVA 47. Hopeariipus lehtikuviolla.

KUVA 48. Lehti kehystettynä luonnollaiseen muotoonsa, lakattu 3D Crystal Glaze –koholakalla.

KUVA 49. Lehti kehystettynä nelikulmaiseen muotoon, lakattu Unica Super-uretaanialkydilakalla.

5 Juhlavan kaulakorun suunnittelu ja valmistus asiakkaalle

Ennen tarkempaa syventymistä asiakkaalle tulevan korun suunnitteluun pohdin omaa korusuunnitteluani ja sitä, mitä tässä kyseisen korun suunnittelussa haluaisin ottaa huomioon. Seuraavassa kerron myös suunnittelun kulusta ensimmäisistä luonnoksista hahmomalliin sakka, ja tästä edelleen lopullisen korun valmistukseen liittyvistä ratkaisuista.

5.1 Pohdintaa suunnittelusta

Olen kaiken tekemäni korusuunnittelun tuloksesta ymmärtänyt, kuinka tärkeää on osata ajatella koruja kolmiulotteisesti pelkän kaksiulotteisen piirtelemällä syntyvän suunnittelun sijaan. Ehkä tästäkin syystä piirtely on näiden luonnonmateriaalikorujen suunnittelussa jäänyt vähemmälle, ja suuremmassa osassa on ollut erilaisten hahmomallien ja testikappaleiden teko. Toki tähän asiaan on vaikuttanut myös materiaalien haastavuus ja erilaisuus: kokeiluja on ollut pakko tehdä, ja asiakkaalle tulevan korun suunnittelu sai tästä syystä viedäkin enemmän aikaa ja vaivaa kuin se ehkä normaalisti koruyrittäjältä voisi viedä.

Korussa pyrin ottamaan huomioon kolmiulotteisuuden siten, että korut voivat kääntyillä ja liikkua, ja ne näyttävät hyvälle ja ehkäpä erilaiselle eri suunnista katsottuna. Asiakkaan juhla-
korun suunnittelussa useiden osien rinnakkaiselo tuli myös ottaa siten huomioon, että korun osat pysyvät järjestyksessä myös käyttäjän liikkeessä, olihan kyseessä tanssiaiisiin tuleva koru.

Omissa töissä olen huomannut myös kaksipuoleisuuden olevan mielenkiintoinen ja asiakkaita kiinnostava ominaisuus korussa, ja tätäkin voisi joissakin lehtikorussa hyödyntää. Myös kolmiulotteinen muoto, kuten kuivuessaan käpristytvä lehti, voi tehdä korusta mielenkiintoisen. Tällaista kuivuvan lehden muotoa pyrin hakemaan myös asiakkaan juhla-
korun hopeisiin levymäisiin osiin sen sijaan että ne olisivat vain tasaisia levyjä.

Hopeaa ja lehtimateriaalia yhdistävään koruun halusin myös sellaista ideaa, että lehti-osa voitaisiin poistaa, kun se ajan myötä kuluu, ja hopeinen osuus toimisi koruna vielä tämän jälkeenkin. Myös tämän pyrin asiakkaalle tulevassa korussa ottamaan huomioon.

Suunnitteluun liittyen pohdin myös hieman sitä, lukeutuuko tämä luonnonmateriaalia ja hopeaa yhdistävä koru korutaiteen vai korumuotoilun piiriin, vaiko kentien johonkin näiden välille. Kirjassa Suomalainen koru Eija Mäkelä ja Kaarin Bonde Jensen kuvaavat sitä, kuinka korutaide usein sekoitetaan korumuotoiluun ja uniikkeihin käsityönä valmistettuihin studiokoruihin. He painottavat, että taidekoruissa ja korumuotoilussa on kuitenkin kyse erilaisesta näkökulmasta ja lähestymistavasta: Kun korumuotoilussa oleellista on tuotteet ja niiden käytettävyys, korutaiteessa tärkeää on taiteellinen ilmaisu. (Bonde Jensen & Mäkelä 2002, 4.)

Tässä opinnäytetyössä pyrin kuitenkin yhdistämään näitä näkökulmia: Asiakkaalle valmistettavan korun tuli olla käytettävä, mutta halusin tuoda siihen myös tiettyä ilmaisua luonnonmateriaalin kautta sekä siten, etten määrittäisi korun muotoa ennalta liian tarkasti, vaan antaisin muodon elää pyrkien kuitenkin säilyttämään korun tunnelman. Hienoa olisi, mikäli onnistuisin korun muotoilulla sekä materiaalivalinnoilla herättämään kiinnostusta ja ajatuksia. En myöskään halunnut pyrkiä valmistamaan viimeisen päälle hiottua korua, vaan luonnonmateriaali ja käsityön jälki sai tuoda koruun tiettyä rosoisuutta. Arvostan siis paitsi luonnonpintoja, myös käsityön jälkeä. Kuitenkin kokonaisuudessa kauneus on suuressa arvossa: Vaikka rosoisuutta saisikin olla, kokonaisuudessa lopputuloksessa kauneus on käytettävyyden rinnalla tärkeää.

5.2 Korun suunnittelu

Minulla oli asiakas, joka tilasi juhlanan kaulakorun lukion vanhojentansseja varten. Suunnittelussa minun tuli siis ottaa huomioon hänen juhla-asunsa ja sen tyyli sekä väri (kuva 50) sekä tilaisuuden juhlavuus ja näyttävyys. Korumateriaaleja olisivat hopea ja luonnonmateriaali.

Otin suunnitteluun lähtökohdaksi Metsän Neito -teeman (kuva 51), joka syntyi Saurum Oy:llä harjoittelussa ollessani. Tähän teemaan tein paljon koruluonnoksia harjoittelun korusuunnittelutehtävän yhteydessä. Teeman valitsin siksi, että luonnonmateriaalien käyttö sopii siihen mielestäni paremmin kuin hyvin, ja luonnokset sisälsivät jo piirrosvaiheessa ajatuksia muista materiaaleista hopean rinnalla. Teema sopii myös Metsäkoru -yrityksen imagoon erittäin hyvin. Ennen asiakkaalle lähettämistä valikoin suuresta määrästä luonnoksia sopivimmat juhla- ja kaulakorun lähtökohdaksi, jotta koruista saataisiin riittävän näyttäviä.

Lähetin näitä harjoittelussa syntyneitä luonnoksia asiakkaalle katseltavaksi ennen suunnittelun aloittamista. Jotkut luonnoksista muistuttivat enemmän koruja kuin toiset, ja joissakin oli kyse enemmänkin muodoista. Tarkoitukseni oli saada selville, minkälaista muotoa ja tyyliä asiakas koruunsa halusi. Tältä pohjalta lähtisin sitten suunnittelemaan varsinaista korua, ja miettimään materiaalien yhdistelyjä.

Aloitin suunnittelun tällä tavalla, sillä kyseessä olivat erikoisemmat materiaalit, joista minulla on kokemusta ja tietoa vain vähän. Aikomuksena olikin siis valita ja rajata korun tyyliä, ja antaa materiaalien ohjata suunnittelua tästä eteenpäin.

Asiakas valitsi mieleisensä luonnokset (kuva 52, s.35), joista myös antoi palautetta. Poimin palautteesta asioita korun tyyliin ja muotoiluun liittyen, ja tältä pohjalta läksin suunnittelemaan asiakkaalle koruehdotuksia, joihin tulisi myös luonnonmateriaaleja.

34

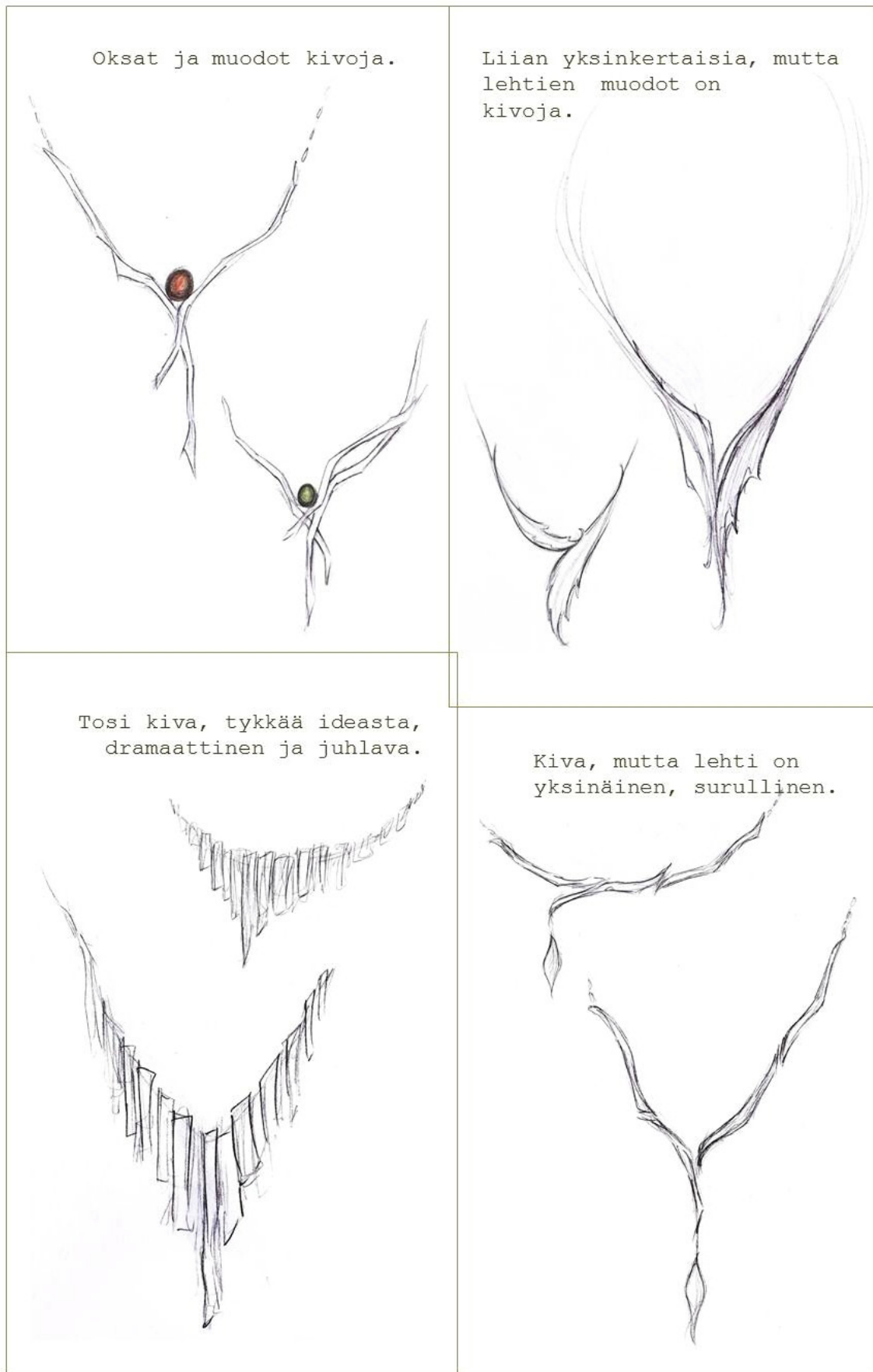

KUVA 50. Juhla-asu oli otettava suunnittelussa huomioon.

KUVA 51. Suunnittelussa teemana oli Metsän Neito.

KUVA 52. Asiakkaan valitseman luonnostelut sekä palautteet valituista luonnoksista.

Suunnittelin tältä pohjalta asiakkaalle kuusi koruehdotusta eri luonnonmateriaaleja käyttäen (LIITE 1). Koruehdotukset sisälsivät kuvan korun hahmomallista sekä piirroksen, jossa koru esitettiin asiakkaan päällä juhlapuvun kanssa. Lähetin nämä ehdotukset asiakkaalle sähköpostitse, ja asiakas valitsi niistä mieleisensä (kuva 53). Tältä pohjalta läksin suunnittelemaan lopullista korua. Asiakkaan valinta myös määrittä alun alkaen luonnonmateriaaliksi lehtimateriaalin, jota käytin myös korutesteissä, joista kerroin aiemmin.

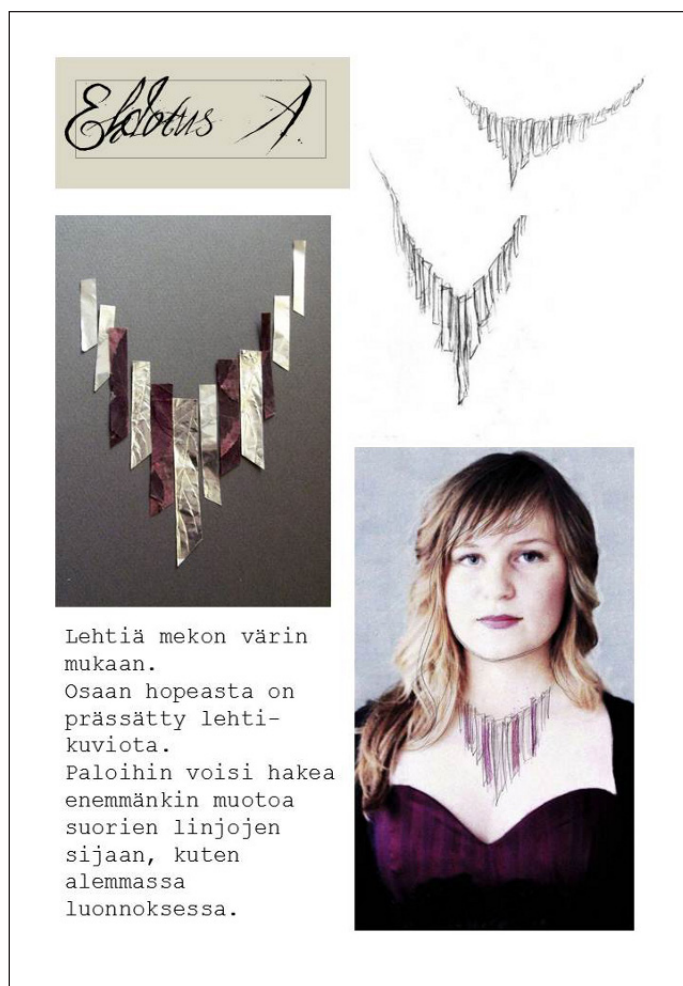
Lopullisen juhlorun suunnittelua aloittaessani totesin, että korusta tulisi melko raskas, joten keskustelimme asiasta asiakkaan kanssa. Ehdotin, että korua kevennettäisiin. Etuna tässä olisi myös korun hinnan aleneminen arvokkaan materiaalin eli hopean vähentyessä. Vaikka materiaali vähenisikin, asiakkaalle oli kuitenkin tärkeää se, että korusta tulisi juhla.

Kun kokeilut lehtimateriaalin soveltumisesta korukäyttöön oli tehty, minun tuli alkaa suunnitella materiaalin käyttöä tässä kyseisessä korussa.

Totesin aivan ensimmäisen ajatuksen lehtimateriaalista sellaisenaan hopeiden välissä (kuva 54) toimimattomaksi, sillä materiaalien ollessa niin erilaisia, ne eivät käytössä toimisi rinnakkain. Lehtiosuudet pakenevat helposti hopeiden puristuksesta, ja lisäksi epäilen niiden kestävyttä kovien materiaalien välissä.

Lisäksi korutesteissä oli selvinnyt, ettei pelkkä lehtimateriaali ollut kaulakorukäytössä kovinkaan kestävä. Ajattelin siis kehystää koruun tulevan lehtimateriaalin hopealla (kuva 55), jolloin se kestäisi paremmin. Lisäksi tämä voisi tehdä koruun lisää toivottua juhlavuutta. Lehtimateriaalin lakkauksessa käytin Unica Super -uretaanialkydilakkaa, joka testien perusteella paitsi kovettaisi hauraan materiaalin, myös säilyttäisi sen värin varmemmin.

Hopeaosien muotoilu tulisi korutesteissä hyväksi havaitun muodon mukaan, ja niihin tulisi kokeilemaani patinoitua lehtikuviota, joka sopisi hyvin juhla-asun sävyihin.

KUVA 53. Asiakkaan valitsema koruehdotus.

KUVA 54. Kokeilua juhlorun muotoiluun liittyen.

KUVA 55. Kokeiluja kehysmallista, jota aion juhlorussa käyttää.

Korua tuli siis yksinkertaistaa ja keventää. Tällaisessa laattamaisista paloista koostuvassa korussa suunnittelin tässä vaiheessa, että kiinnittäisin palat toisiinsa, jotta koru säilyttäisi muotonsa mahdollisimman hyvin. En kuitenkaan halunnut tehdä korusta täysin kiinteää laattamaista kappaletta, jotta se säilyttäisi tietyn ilmavuuden.

Keskustellessamme asiakas esitti myös toiveensa sitä, ettei korusta tulisi liian pantamaista. Mielestäni koruun ei kuitenkaan perinteinen ketjukaan sopisi. Ajattelinkin valmistaa koruun ketjuratkaisun, jota niveltäisin siten, että pantamaisuudelta vältyttäisiin. Mielestäni tällainen nivelletty koru myös laskeutuu kaulalle monesti kauniimmin kuin jäykkä panta. Esimerkiksi Lapponia –koruista löytyy kauniisti nivellettyjä kaulakoruja, joissa korun ketjumainen osa jatkaa korun tyyliä (kuva 56). Tämän tyyppiseen ratkaisuun sain vinkin jo Saurum Oy:llä harjoittelussa suunnittelemani Syys-korua (kuvat 57 ja 58) valmistaessani. Näin kaulakorua ei kannattele ketju, joka saattaisi rikkoa korun tyylin, mutta toisaalta koru ei ole liian jäykkä ja pantamainen.

KUVA 56. Zoltan Popovits, Duet. Ketju jatkaa korun tyyliä kauniisti rikkomatta korun tunnelmaa. 37

KUVAT 57 ja 58. Saurum oy:llä harjoittelussa suunnittelemani Syys –korusarja.

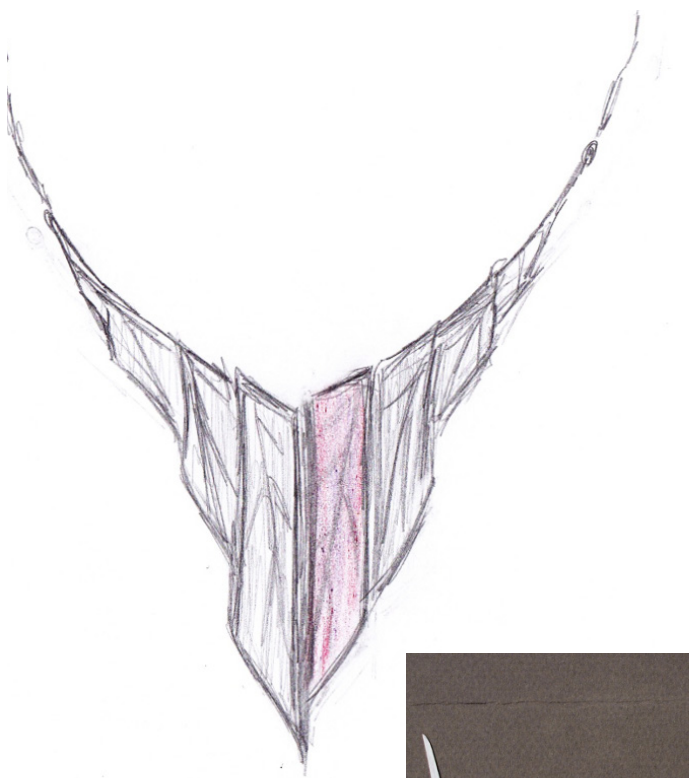

Näiden tarkentuneiden suunnitelmien pohjalta luonnostelin korun vielä uudestaan, ja lähetin luonnoksen asiakkaalle sähköpostitse. Asiakas hyväksyi päivitetyn suunnitelman (kuva 59). Tapaamisessa asiakkaan kanssa valittiin mekon väriin parhaiten sopivat lehdet. Asiakas halusi mahdollisimman hyvin mekon väriin sointuvaa lehtimateriaalia, ja jatkotyöstöön valittiin värjäämättömät, luonnosta löydetty violetinväriset lehdet (kuva 60).

Ennen varsinaisen korun valmistuksen aloittamista katsoin parhaaksi valmistaa korusta hahmomallin (kuva 61). Hahmomallissa tarkoituksena ei ollut määrittää tarkasti korun tarkkaa muotoa tai mitoitusta, vaan tutkia korun kokoa, rakennetta, paloista koostuvan muodon toimivuutta ja ratkaisua korun kiinnitystä varten. Korun muoto saisi siis vielä elää palojen muodostumisen mukaan.

Yrittäjänä toimiessani en varmastikaan olisi lähtenyt suunnittelemaan korua näin pitkällisen kaa-
van kautta, mutta tarkoituksenahan olikin suunnitella uusia koruideoita yritystä varten. Tärkeänä koin asiakkaan vaikutuksen korun suunnittelussa, sillä asiakas oli tarkka siitä, että koru todella sopii hänen tyyliinsä ja ennenkaikkea juhla-asuunsa: Esimerkiksi että korun värimaailma sopii asun väreihin, ja että korun muoto ja koko on sopiva juhla-asun yläosan puolesta. Uudenlaisen materiaalin yhdistämisen vuoksi jouduin tietenkin suunnittelemaan ja tekemään kokeiluja korun toimivuudesta enemmän kuin ehkä koruyrittäjä normaalissa asiakastyössä tekisi. Koska koru tuli oikealle asiakkaalle, se ei voi jäädä pelkästään katseltavaksi taidekoruksi, vaan sen tuli toimia myös käytössä.

38

KUVA 59. Luonnos asiakkaalle valmistettavasta korusta.

KUVA 60. Koruun valittiin mekon väriin sopivaa violetinsävyistä lehtimateriaalia.

KUVA 61. Hahmomallin avulla tutkin korun muotoa ja rakennetta.

5.3 Korun valmistus

Lähdin valmistamaan koruun tulevia osia sahaimella niitä suurin piirtein hahmomallin ja luonnoksen mukaan, mutta annoin palojen kuitenkin elää vasaran alla pyrkimättä ohjaamaan muotoa liian tarkkaan muottiin. Sama päti luonnonmateriaalin suhteen: Valikoin koruun käytettävän lehtiosan lehtien koon, muodon ja pintakuviointin ehdoilla. Valmistuneiden osien kanssa lähdin siten kokoamaan korua uudelleen pyrkien kuitenkin säilyttämään korun ajatuksen ja tunnelman. Näin pyrin tuomaan luonnonmateriaalin idean eli korun uniikkiuden ja ainutlaatuisuuden koko koruun.

Kokoamisessa ongelmia ilmeni kuitenkin siinä, etteivät suunnittelemani kiinnitysmenetelmät, kuten korun taakse tuleva pantaratkaisut tai palojen yhteen juottaminen, toimineetkaan siten kuin olin toivonut. Ratkaisut näyttivät liian lisätyiltä tai muuten epäsiisteiltä, eivätkä asettuneet koruun kunnolla juuri osien epäsäännöllisen muotoilun vuoksi. Tarkoituksena kuitenkin oli, että korun tiaramainen muoto säilyisi käytettäessäkin. Pohdin myös ratkaisua, jossa koru olisi valmistettu yhdestä levystä, mutta tämä rajoittaisi yksittäisten siivujen muotoilua. Myös kehystetty lehti-osa rajaa tällaisia ratkaisuja pois, eikä korun idea lehtikehysten poistettavuudesta enää toimisi. Päädyinkin siis monen mutkan kautta ratkaisuun, jossa osat ovat muotoillussa pantamaisessa rakenteessa irtonaisina. Muotoilin sekä pantaa että osien kiinnityskohtia siten, että ne eivät pääse liikehtimään liikaa. Jälkeenpäin ajateltuna tämä oli itse asiassa todella hyvä ratkaisu, sillä nyt korussa on hieman enemmän liikettä, ja lehtikehys on helppo tarvittaessa poistaa.

Jotta sain koruun vieläkin lisää juhlallista näköä, lisäsin ketjuratkaisuun lehtimäiset osat, jotka jatkavat korun tyyliä. Näin sain koruun lisää näköä keveällä tavalla. Valmis koru sopi muotoilunsa ja värimaailmansa puolesta juhla-asuun, ja koru oli asun kanssa näyttävä (kuva 62, s. 40).

Pohdin korun kestävyyttä aikaa vastaan. Hopeahan on aikaa kestävä materiaali, mutta lehtimateriaali kovinkaan todennäköisesti ei, joten lehtimateriaali kehysineen on siis korusta poistettavissa asianmukaisilla välineillä. Näin hopean kestävyys voidaan korussa vielä jatkossakin hyödyntää, kun koru voidaan koota uudelleen ja hopeiset osat voivat jatkaa elämäänsä vielä luonnonmateriaalin kulumisen jälkeenkin.

Pyrin tekemään korusta säilyvämmän myös siten, että hylkäsin alkuperäisen ajatuksen kiillotetuista hopeaosista. Korun hopeiset palaset ovat patinoituja, jolloin hopean tummuminen ei ole ongelma. Lehtimateriaali varmasti kärsisi hopeiden puhdistusoperaatioista, mutta nyt se voidaan säilyttää koskemattomana mahdollisimman pitkään.

KUVA 62. Metsänneito –kaulakoru juhla-asun kanssa.

KUVA 63. Metsänneito –juhlakoru.

6 Projektin päätös ja kohti uusia haasteita

Opinnäytetyöni antoi minulle paitsi uusia ja uudenlaisia korusuunnitelmia, myös kokemusta asiakkaan kanssa työskentelystä. Myös korun valmistukseen liittyvistä asioista ja tekniikoista sain taas lisää kallisarvoista kokemusta. Lisäksi käsitykseni taidekoruista ja korumuotoilusta selkenivät, mikä on avannut uusia mahdollisuuksia erikoisempien materiaalien käytölle esimerkiksi taidekorujen ja näyttelymahdollisuuden kautta.

6.1 Yhteenveto

42 syntyneistä koruista yrittäjän näkökulmasta

Yrittäjän näkökulmasta jotkut opinnäytetyöni aikana syntyneistä korusuunnitelmista vaikuttavat käyttökelpoisemmilta kuin toiset, ja suunnitelmien kohdalla onkin hyvä ottaa huomioon, kuinka ja mihin tarkoitukseen niitä kannattaa lähteä työstämään.

Pohtiessani Metsänneito-korun (kuva 63, s.41) valmistettavuutta, tulin siihen tuloksen, että tällainen koru olisi yrittäjälle melko aikaa vievä projekti: Lähes kaikki korun osat on valmistettava käsin. Koru ei siis ole valmistettavuudeltaan helpoimmasta päästä. Lisäksi materiaalia koruun menee jonkin verran. Tilauksesta tai näyttelyyn valmistettavaksi tällainen koru kuitenkin sopisi. Tämä onkin juuri sitä, mitä halusin yrityksen korumallistoon, eli jotakin vähän erikoisempaa ja vaikka sitten vähän hankalammin valmistettavaakin. Metsänneito –juhlakorua voisi olla mahdollista valmistaa myös ilman lehtimateriaaliosiaakin. Tällöin koru olisi myös hieman edullisempi, ja ehkä siten sopivampi suurelle yleisölle, että korumateriaalina on vain ja ainoastaan tuttu hopea.

Yksittäiset kehystetyt lehtimateriaaliriipukset (kuva 64, s. 43) voisivat sopia mielestäni käsityöyrittäjälle pieninä sarjoina valmistettavaksi. Vaikka lehtimateriaalin käsittely onkin haastavaa, koru on siinä mielessä helppo valmistaa, että kehys voidaan valmistaa lähes valmiiksi asti ennen lehden lisäämistä. Lehden taipuisia ominaisuuksia voidaan siis näin hyödyntää, ja kun lehti on paikoillaan, kehys naputellaan kiinni. Hopean muotoilun ollessa yksinkertaisempaa ei siihen

tarvitse kiinnittää niin suurta huomiota kuin esimerkiksi Metsänneito-korussa, vaan riittää, kun kehys on siisti ja korumainen.

Korukokeilujen tuloksena syntynyt Lehto-riipus (kuva 65, s.43), onkin mielestäni korualan käsityöyrittäjälle myyntiin valmistettavaksi melko valmis tuote. Lehto-riipuksessa on siis valssattu lehtikuvio hopean pintaan, ja sen jälkeen patinoinnin avulla tuotu se esiin. Riipus on siis suhteellisen helppo valmistaa, mutta sopii käsityöyrittäjälle siinä mielessä, etteivät suuremmat yritykset tällaisia uniikkikuvioinnilla varustettuja koruja lähtisi tekemäänkään. Riipus voidaan luovuttaa nauhasa, jolloin kustannukset ovat pienemmät, mutta asiakas voi myös halutessaan vaihtaa siihen ketjun.

Pelkkää lehtimateriaalia käyttäen olisi ehkäpä testien perusteella sopivinta valmistaa korviksia. Korviskäytössä materiaali kesti paremmin kuin riipuksina. Tällöin ei myöskään tarvitsisi huolehtia siitä, onko käyttämäni lakka korukäyttöön sopivin vaiko ei, sillä pitkäaikaista ihokosketusta ei synny. Tällaisia korviksia on myös siten helppo ja nopea valmistaa, että niitä voidaan myydä esimerkiksi kesäkoruina hinnan jäädessä sellaiseksi, ettei korun lyhyehkö käyttöikä haittaa.

Lehdistä saadaan kuitenkin melko näyttävää ja mielenkiintoista korumateriaalia, joten esimerkiksi taidekorujen valmistaminen näyttelyyn lehtimateriaalia käyttäen voisi olla tulevaisuudessa kiinnostava ajatus.

6.2 Pohdintaa projektin jälkeen

Opinnäytetyöni aikana sain paljon uusia ajatuksia ja löysin taas lisää tyyliäni koruntekijänä. Erityisesti taidekorun ja muotoilun korun ero selkeni minulle entisestään ja mahdollisuudet suunnitella erityyppisiä koruja eri tilanteisiin ja tapahtumiin loivat inspiroivia ajatuksia tulevaisuuden mahdollisuuksista: Yrittäjällä voi olla erilaista myyntiin tulevaa korumallistoa, mutta tämä ei sulje näyttelyihin sopivaa taidekorupuolta pois.

Luonnonmateriaalin käytössä löytyi polkuja, joista osa johti umpikujaan, mutta osa oli myös menestyksekkäitä ja myös uusia ideoita synnyttäviä. Joitakin ideoita jouduin vain toteamaan tois-

taiseksi melko toimimattomaksi, kuten lehtien käytön riipuksina sellaisenaan. Kuitenkin syntyi sellaisia koruideoita, joita voin suoraan esimerkiksi yrittäjänä lähteä toteuttamaan, sekä ideoita, jotka saattavat vielä tulevaisuudessa lähteä kehittymään mielenkiintoiseen suuntaan.

Asiakas toi projektiin mielenkiintoisen sävyn, sillä tämä loi raamit lopuksi toteutettavalle korulle ja sille, että lehtimateriaali oikeasti toimii korukäytössä. Olin iloinen siitä, että asiakas tiesi tyyliinsä ja toi mielipiteitään esiin. Tämä toi haastetta työskentelyyn siten, että näin jouduin ottamaan huomioon muutakin kuin lehtimateriaalin saamisen koruun toteuttaakseni asiakkaan toiveet.

Asiakas myös loi vaatimuksen korun laadukkuudelle: Kun koru tulee oikealle asiakkaalle, sen on oltava hyvännäköinen myös nurjalta puolelta, sekä tietenkin toimiva ja istuva. Tästä syystä en sitten tyytynytään ensimmäisiin ratkaisuihin korua valmistaessani, vaan jouduin etsimään välillä kauankin, jotta korusta tulisi paitsi ulkonäöllisesti hyvä, myös toimiva.

Yrittäjänä toimiessa ei varmasti olisi samalla lailla aikaa luoda tällaisia uusia korusuunnitelmia, joihin sisältyy erikoisen materiaalin korumateriaaliksi saattaminen. Siksikin tämä opinnäytetyö antoi minulle paljon. Vaikka tällaiset erikoisemmat luonnonmateriaalikorut eivät ehkä ole niitä eniten myyviä, nämä ovat kuitenkin niitä töitä,

jotka pitävät mieleni avoimena ja luovana tulevaisuudessakin.

KUVA 64. Riipus, jossa lehtimateriaali on kehystetty hopealla.

KUVA 65. Lehto –riipus.

LÄHTEET

- Aav, M. 2003. Koru – taidetta. Teoksessa Bonde Jensen, K. & Mäkelä, E. 2003. *Suomalainen koru = Finnish jewellery = Joya finlandesa / toimitus = editors = editores: Kaarin Bonde Jensen, Eija Mäkelä*. Helsinki: Art-Print Oy.
- Askartelukulma. 2012. Keskustelu myyjien kanssa. Kuopio 2.11.2012.
- Bonde Jensen, K. & Mäkelä, E. 2002. Kohti laajempaa tietoisuutta, kohti syvempää ymmärrystä. Teoksessa Bonde Jensen, K. & Mäkelä, E. 2003. *Suomalainen koru = Finnish jewellery = Joya finlandesa / toimitus = editors = editores: Kaarin Bonde Jensen, Eija Mäkelä*. Helsinki: Art-Print Oy.
- Doerman, M. 2012. *The art of forgotten things: creating jewelry from objects with a past / Melanie Doerman*. Loveland, CO : Interweave.
- Freesi Idea. Veragami-korut lehdet. [verkkosivu]. [viitattu 17.9.2012]. Saatavissa: <http://www.freesi-idea.fi/Veragami-korut-lehdet>
- Goldsworthy, A. 1990. *Andy Goldsworthy*. London, England: Viking.
- 44 Mattsson, M. Matti Mattsson - Metalsmith. [verkkosivu]. [viitattu 13.9.2012]. Saatavissa: <http://www.mattimattsson.com/matti.shtml>
- Melleri, V. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Marita Vatanen. Lähetetty 8.10.2012. [viitattu 10.10.2012].
- Museot.fi. Näyttelykalenteri. Andy Goldsworthy. [verkkosivu]. [viitattu 10.2.2013]. Saatavissa: http://www.museot.fi/nayttelykalenteri/index.php?nayttely_id=5891
- Taigakoru. Lapin kultahiput. [verkkosivu]. [viitattu 13.9.2012]. Saatavissa: <http://www.taigakoru.fi/category/7/lapin-kultahiput>
- Taigakoru. Tietoa yrityksestä. [verkkosivu]. [viitattu 13.9.2012]. Saatavissa: <http://www.taigakoru.fi/page/14/>
- Taskinen, T. 2012. Yrittäjä, Tuulan Luontopaja. Keskustelu 1.9.2012.
- Tikkurila Oyj, Maalausneuvonta Paints. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Marita Vatanen. Lähetetty 26.9.2012. [viitattu 27.9.2012].
- Tuulan Luontopaja. Tuulan Luontopaja – iloa luonnosta. [verkkosivu]. [viitattu 12.9.2012]. Saatavissa: <http://www.tuulanluontopaja.fi/>
- Venet, D. 2011. *From Picasso to Jeff Koons : the artist as jeweler / edited by Diane Venet*. Milan : Skira.
- Young, A. 2010. *The Workbench Guide To Jewelry Techniques*. North America: Interweave.

KUVALUETTELO

KUVIO 1. Opinnäytetyön kulku ja tavoitteet. Tekijä Marita Vatanen 2013.

KUVIO 2. Opinnäytetyön aiheen kehittyminen. Tekijä Marita Vatanen 2013.

KUVA 3. Valmistamani puukorvikset. Kuva Rita Häkkinen.

KUVAT 4 ja 5. Metsänhenki -riipukset käyttäjäkuissa. Kuvat Rita Häkkinen.

KUVA 6. Washed Ashore. Melanie Doermanin korutaidetta, jossa on käytetty ajopuun palaa. Kuva teoksessa Doerman, M. 2012. *The art of forgotten things: creating jewelry from objects with a past / Melanie Doerman*. Loveland, CO : Interweave.

KUVA 7. Alter Ego. Melanie Doermanin korutaidetta, jossa on käytetty perhosen ja kulkusirkan siipiä. Kuva teoksessa Doerman, M. 2012. *The art of forgotten things: creating jewelry from objects with a past / Melanie Doerman*. Loveland, CO : Interweave.

KUVA 8. Matti Mattssonin Halaus -riipukset. Kuva Marita Vatanen

KUVA 9. Tuula Taskisen valmistama kranssi pajuista ja kävyistä. Kuva Marita Vatanen.

45

KUVA 10. Tuula Taskisen pajuteos, jossa on luonnon värjäämiä keltaisia pajuja. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 11. Claude Lalanne, Mimosa. Kaulakoru kultaa. Kuva teoksessa Venet, D. 2011. *From Picasso to Jeff Koons : the artist as jeweler / edited by Diane Venet*. Milan : Skira.

KUVA 12. Giuseppe Penone, Foglia, Kaulakoru pronssia ja keltakultaa. Kuva teoksessa Venet, D. 2011. *From Picasso to Jeff Koons : the artist as jeweler / edited by Diane Venet*. Milan : Skira.

KUVA 13. Leaf pendant, Victoria Dicks. Oikea lehti ja hopeasavitekniikka. Kuva teoksessa Young, A. 2010. *The Workbench Guide To Jewelry Techniques*. North America: Interweave.

KUVA 14. Andy Goldsworthyn teos pihlajanlehdistä. Yorkshire Sculpture Park, West Bretton, 1987. Kuva teoksessa Goldsworthy, A. 1990. *Andy Goldsworthy*. London, England: Viking.

KUVA 15. Andy Goldsworthyn teos, Frost. Penpont, Dumfriesshire, 1989. Kuva teoksessa Goldsworthy, A. 1990. *Andy Goldsworthy*. London, England: Viking.

KUVAT 16-18. Korupaja Metsäkorun imago on luonnonläheinen. Tekijä Marita Vatanen.

KUVA 19. Metsän henki -riipukset. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 20. Ajatus luonnosta -sarjan Maa ja Metsä -riipukset. Kuva Rita Häkkinen.

KUVA 21. Syksyn värjäämät lehdet. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 22. Vera Mellerin valmistamat paperiset Veragami -korvakorut. Kuva Vera Melleri.

KUVA 23. Lehden väri voi säilyä kuivatuksesta huolimatta hyvin. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 24. Syksyn käpristyneet lehdet -reliefi. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 25. Lenkit koruiksi tuleviin lehtiin valmistin lehden kannasta taivuttamalla. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 26. Unica Super -uretaanialkydilakka kovetti lehdet korukäyttöön sopiviksi. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 27. Decoupage- askartelulakka jätti lehtiin kuivuttuaan valkoisia läikkiä. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 28. 3D Crystal Glaze -lakka vei kuivuessaan lehtimosaiikista värit. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 29. Kynsilakka soveltui hyvin lehtien värjäämiseen. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 30. Unica Super -uretaanialkydilakan kuivuessa valumia tuli ehkäistä lehden asentoa muuttamalla. Kuva Marita Vatanen.

KUVAT 31-33. Kehyskokeiluja. Kuvat Marita Vatanen.

KUVA 34. Lehtikuvio toistui hopeaan hyvin oikean tekniikan löydyttyä. Kuva: Rita Häkkinen.

TAULUKKO 35. Testikorut, niissä testatut ominaisuudet sekä koekäytöissä selvinneet asiat. Tekijä Marita Vatanen 2013.

KUVAT 36-38. Testikorujen joukossa oli sekä korviksia että riipuksia. Kuvat: Rita Häkkinen.

KUVA 39. Nauhoilla sain lehtiriipuksiin oksamaista tunnelmaa. Kuva Rita Häkkinen.

KUVAT 40 ja 41. 3D Crystal Glaze -koholakalla lakattu lehtikoru ennen käyttöä ja värinsä menettäneenä. Kuvat Marita Vatanen.

KUVA 42. Lehtien reunat eivät kestäneet, jos niitä oli leikattu lakkauksen jälkeen, paikkailuista huolimatta. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 43. Monimuotoisemmat lehtikorut takertuivat herkemmin päällyysvaatteisiin, esimerkiksi kaulahuiviin. Kuva: Rita Häkkinen.

46 KUVA 44. Sulavalinjaisemmat lehtikorut olivat helpompia käyttää talvisten päällyysvaatteiden alla. Kuva: Rita Häkkinen.

KUVAT 45 ja 46. Testikoru juhlavampaa käyttöä varten. Kuvat: Rita Häkkinen.

KUVA 47. Hopeariipus lehtikuviolla. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 48. Lehti kehystettynä luontaiseen muotoonsa, lakattu 3D Crystal Glaze –koholakalla. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 49. Lehti kehystettynä nelikulmaiseen muotoon, lakattu Unica Super -uretaanialkydilakalla. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 50. Juhla-asu oli otettava suunnittelussa huomioon. Kuva Rosa-Maria Häkkinen.

KUVA 51. Suunnittelussa teemana oli Metsän Neito. Tekijä Marita Vatanen.

KUVA 52. Asiakkaan valitsemat luonnostelut sekä palautteet valituista luonnoksista. Tekijä Marita Vatanen.

KUVA 53. Asiakkaan valitsema koruehdotus. Tekijä Marita Vatanen.

KUVA 54. Kokeilua juhla-korun muotoiluun liittyen. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 55. Kokeiluja kehysmallista, jota aion juhla-korussa käyttää. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 56. Zoltan Popovits, Duet. Ketju jatkaa korun tyyliä kauniisti rikkomatta korun tunnelmaa. Kuva: <http://www.lapponia.com/korut/mallit/663125>

KUVAT 57 ja 58. Saurumin harjoittelussa suunnittelemani Syys –korusarja. Kuvat Marita Vatanen.

KUVA 59. Luonnos asiakkaalle valmistettavasta korusta. Tekijä Marita Vatanen.

KUVA 60. Koruun valittiin luonnosta löytyneet violetinväriset lehdet, joita ei ole värjätty. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 61. Hahmomallin avulla tutkin korun muotoa ja rakennetta. Kuva Marita Vatanen.

KUVA 62. Metsänneito –kaulakoru juhla-asun kanssa. Kuva Marita Vatanen.

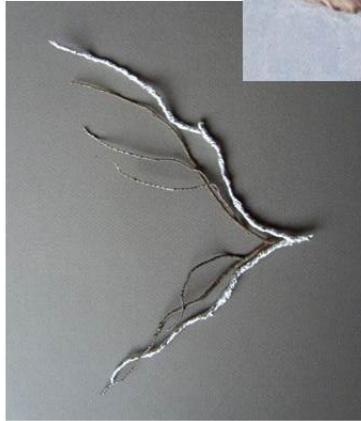
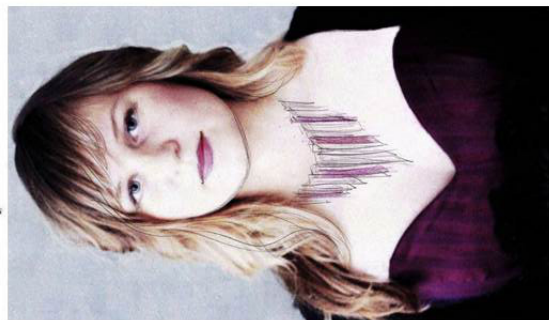
KUVA 63. Metsänneito –juhlakoru. Kuva Rita Häkkinen.

KUVA 64. Riipus, jossa lehtimateriaali on kehystetty hopealla. Kuva Rita Häkkinen.

KUVA 65. Lehto –riipus. Kuva Rita Häkkinen.

Lehtiä mekon värin mukaan.
Osaan hopeasta on prässätty lehti-kuviota.
Paloihin voisi hakea enemmänkin muotoa suorien linjojen sijaan, kuten alemmassa luonnoksessa.

Oksamaisia muotoja hopeassa ja lisäksi oikeita risuja, joita voidaan myös värjätä.

Pajua tässäkin,
pajun taipuisuutta
ja pyöreyyttä.
Pajua voidaan
värjätä.

Hopeassa
oksamaisuutta
mutta myös pajun
pyöreyyttä.
Tässä hyödynnetään
siis pajun
tapuisuutta.
Pajua voidaan
värjätä.

49

